Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van [datum], nr. IENW/BSK- , houdende wijziging van enkele artikelen en bijlagen II en V van de Omgevingsregeling (wijziging meetprotocollen, huisvestingssystemen en verspreidingsmodel V-Stacks vergunning) [KetenID WGK 26798]

HOOFDDIRECTIE BESTUURLIJKE EN JURIDISCHE ZAKEN

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat

Gelet op artikel 4.3, vierde lid, 16.6 en 16.55, tweede lid, van de Omgevingswet;

Besluit:

ARTIKEL I

De Omgevingsregeling wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4.9 wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Artikel 4.9 (model registratie parameters)
De parameters van het elektronisch monitoringssysteem van het luchtwassysteem, bedoeld in artikel 4.829, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden opgeslagen in een csv-databestand:
a. met scheidingstekens in line feed ~~en onder elkaar in de volgorde van dat lid.~~;
b. waarbij in de eerste regel de namen van de geregistreerde parameters met de bijbehorende eenheden op de volgende manier staan: datum, tijd, pH, EC (mS/cm), spuiwaterhoeveelheid (m3), drukval (Pa) en elektriciteitsverbruik (kWh);
c. waarbij na de eerste regel, bedoeld onder b, de geregistreerde waarden in dezelfde volgorde staan als de namen van de geregistreerde parameters;
d. waarbij de pH en de geleidbaarheid worden geregistreerd met tenminste één decimaal en het spuiwaterdebiet met tenminste twee decimalen;
e. met een komma als decimaal scheidingsteken;
f. met datumnotatie in de volgorde dag, maand, jaar, met koppeltekens ertussen: dd-mm-jjjj; en
g. met tijdnotatie in de volgorde uren, minuten, met een dubbele punt ertussen: uu:mm.

B

Na artikel 6.14 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6.14a0 (overgangsrecht berekenen geur door het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf)

In afwijking van artikel 6.14, eerste lid, blijft versie 2020 van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning tot 1 april 2028 van toepassing als:
a. de waarde van geur wordt overschreden met toepassing van het verspreidingsmodel V-stacks vergunning, versie 2026;

b. de activiteit, bedoeld in artikel 6.14, eerste lid, rechtmatig mocht worden verricht op 1 april 2027;
c. op 1 april 2027 nog niet is begonnen met het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf of op 1 april 2027 nog niet is begonnen met de wijziging of de uitbreiding van de landbouwhuisdieren in een dierenverblijf; en
d. hiermee de berekening van geur lager uitvalt dan met de berekening van geur met het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning versie 2026.

C

Bijlage II wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage II (UITGAVEN EN VERWIJZINGEN)

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin verwijzing staat[1]
AERIUS Calculator	AERIUS | Rekeninstrument voor de leefomgeving	2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 van deze regeling
AERIUS Monitor	AERIUS Monitor	2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
AERIUS Register	AERIUS Register	2025	Rivm (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en afdeling 3.7 deze regeling
Algemene BeoordelingsMethodiek	Algemene BeoordelingsMethodiek (ABM), methode ter bepaling van de benodigde saneringsinspanning bij lozingen op basis van stofeigenschappen	2016	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
API 1004	Bottom Loading and Vapor Recovery for MC-306 & DOT-406 Tank Motor Vehicles	01-01-2003	American Petroleum Institute (www.api.org)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 2000	Accreditatieschema Veldwerk bij Milieuhygiënisch Bodem- en waterbodemonderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 3000	Accreditatieschema Laboratoriumanalyses voor grond-, ~~grond~~waterbodem- en ~~waterbodem~~ grondwateronderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
AS SIKB 6700	Accreditatieschema	Datum of versie	SIKB	Hoofdstukken 4 en

	Inspectie bodembeschermende voorzieningen	zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	(www.sikb.nl)	5 Bal
AS SIKB 6800	Accreditatieschema Controle en keuring tank(opslag)installaties	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BBT-document emissiearm aanwenden	BBT-document emissiearm aanwenden	~~Versie 1.0, mei 2020~~ Versie 2.0 [DATUM]	Rijkswaterstaat www.iplo.nl	Hoofdstuk 4 Bal
Beoordelingsrichtlijn omgevingsDNA-methode	Beoordelingsrichtlijn Insula Certificatie-200 uitgebreid sporenonderzoek middels E-DNA	28 februari 2025	www.insula-certificatie.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken	Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken	Versie 2.0, 19 februari 2025	Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (www.tlokb.nl) en Stichting Nationale Mileudatabase (www.milieudatabase.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl en hoofdstuk 5 van deze regeling
Blauwalgenprotocol	Blauwalgenprotocol 2012, zoals vastgesteld door het Nationaal Water Overleg	2012	Rijkswaterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Hoofdstuk ~~10~~ 11 Bkl
Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen	Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen	Versie 2020-01, april 2020	Rijkswaterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
BRL 9313	Beoordelingsrichtlijn Zand uit dynamische wingebieden	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL 9321	Beoordelingsrichtlijn Milieuhygiënische kwaliteit van industriezand en (gebroken) industriegrind	~~Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021 2022~~	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL 9335	Beoordelingsrichtlijn Grond	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL 9500-U	Beoordelingsrichtlijn Energieprestatie van utiliteitsgebouwen	14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling

BRL 9500-W	Beoordelingsrichtlijn Energieprestatie van woningen en woongebouwen	14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
BRL 9501	Beoordelingsrichtlijn Methoden voor het berekenen van het energiegebruik van gebouwen en de energetische en financiële gevolgen van energiebesparingsmaatregelen	14 oktober 2025	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstukken 5 en 7 van deze regeling
BRL-K519	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Afdichtingsfolie van weekgemaakt polyvinylchloride (PVC-P), met of zonder versterking	21 ~~15~~-06-2006	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K537	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Verwerken van Kunststoffolie	21 -06-2019 ~~01-01-2010~~	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K538	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Afdichtingsfolie van hoge dichtheid polyetheen zonder versterking	22-03-2021 ~~15-06-2006~~	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K546	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Polyolefine afdichtingsfolie~~s van lage dichtheid polyetheen~~, met of zonder versterking voor algemene toepassingen ~~Afdichtingsfolie van lage dichtheid polyetheen, met of zonder versterking~~	23-03-2021 15-06-2006 met wijzigingsblad van 01-08 2021	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K779	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa productcertificaat voor Inwendige bekleding op stalen tanks voor brandbare vloeistoffen	15-07-2010, met wijzigingsblad van 15-03-2015	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K790	Beoordelingsrichtlijn K790, Appliceren van bekledingen op stalen opslagtanks of stalen leidingen	01-02-2011 met wijzigingsblad en 01-04 2013 en 15 03 2015 Versie 0.3	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K902	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat voor Tanksanering HBO/diesel	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021 2022	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL-K904	Beoordelingsrichtlijn voor het Kiwa procescertificaat	Datum of versie zoals vermeld in	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

	voor Tanksaneringen, KIWA Nederland B.V.	bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021 2022		
BRL-K1149	Nationale Beoordelingsrichtlijn voor het KOMO procescertificaat voor verwerken van kunststof folie	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	Kiwa (www.kiwa.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL InstallQ 6000-21/00	BRL voor het InstallQ procescertificaat voor 'Ontwerpen, installeren en beheren van installaties', deelgebied Ontwerpen en installeren van energiecentrales van bodemenergiesystemen en het beheren van bodemenergiesystemen deel 6000-21/00	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2021	Stichting InstallQ (www.installq.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 2000	Beoordelingsrichtlijn Veldwerk bij milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
BRL SIKB 2100	Beoordelingsrichtlijn Mechanisch boren	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 6000	BRL SIKB 6000 Milieukundige begeleiding van graven in de bodem, saneren van de bodem, grondwatersanering, ingrepen in de waterbodem en nazorg ~~Beoordelingsrichtlijn Milieukundige begeleiding van (water)bodemsaneringen, ingrepen in de waterbodem en nazorg~~	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 7000	BRL SIKB 7000 Uitvoering van graven in de bodem, saneren van de bodem, grondwatersanering en ingrepen in de waterbodem ~~Beoordelingsrichtlijn Uitvoering van (water)bodemsaneringen en ingrepen in de waterbodem~~	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

BRL SIKB 7500	Beoordelingsrichtlijn Bewerken van verontreinigde grond en baggerspecie	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 7700	Beoordelingsrichtlijn Aanleg of herstel van een vloeistofdichte voorziening	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
BRL SIKB 7800	Beoordelingsrichtlijn voor Tankinstallaties (ontwerpen, installeren, modificeren, (her)classificeren, keuren en herstellen	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
BRL SIKB 11000	Beoordelingsrichtlijn Ontwerp, Realisatie, Beheer en onderhoud ondergrondse deel bodemenergiesystemen ~~Beoordelingsrichtlijn Ontwerp, realisatie, beheer en onderhoud van het ondergrondse deel van installaties voor bodemenergie~~	Datum of versie zoals vermeld in bijlage C bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CAP 764	Civil Aviation Authority Policy and Guidelines on Wind Turbines	Versie 6, 01-02-2016	Civil Aviation Authority (http://www.caa.co.uk)	Hoofdstuk 7 Bal
Carola	Computer Applicatie voor Risicoberekeningen aan Ondergrondse Leidingen met Aardgas	Versie 1.0.0	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
CCV-inspectieschema Brandbeveiliging	CCV- inspectieschema Brandbeveiliging, Inspectie brandbeveiligingssysteem (VBB-BMI-OAI-RBI) op basis van afgeleide doelstellingen	2023	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstukken 4 en 6 Bbl
CCV-inspectieschema Brandbeveiliging Vuurwerk	CCV-inspectieschema Brandbeveiliging Vuurwerk	Versie 1.0, 01-02-2019 + A1	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CCV-inspectieschema Uitgangspuntendocument Brandbeveiliging Vuurwerk	CCV-inspectieschema Uitgangspuntendocument Brandbeveiliging Vuurwerk	Versie 1.0, 15-11-2019 + A1	CCV (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Checklist Veilig onderhoud	Checklist veilig onderhoud op en aan gebouwen	2012	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
CIW beoordelingssystematiek warmtelozingen	CIW beoordelingssystematiek warmtelozingen	2004	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
Concrit	Risicotoolbox bodem,	Versie 1.0	RIVM (www.risicotoolb	Hoofdstuk 8 van

	module Concrit		oxbodem.nl)	deze regeling
CUR/PBV-Aanbeveling 51	CUR/PBV-Aanbeveling 51: Milieutechnische criteria voor bedrijfsriolering	Augustus 1997	Stichting CUR (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
CUR/PBV-Aanbeveling 65	CUR/PBV-Aanbeveling 65: Ontwerp, aanleg en herstel van vloeistofdichte voorzieningen van beton	2005	Stichting CUR (https://www.cur-aanbevelingen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Gedragscode soortenbescherming Aedes	Gedragscode voor woningbouwcorporaties – Onderhouden en renoveren in het kader van het verduurzamen van woningen	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming gemeenten	Gedragscode soortenbescherming gemeenten	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Hevenbedrijven	Gedragscode voor Havenbedrijven	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Natuurbeheer	Gedragscode voor natuurbeheer	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming ProRail	Gedragscode Omgevingswet flora & fauna	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Provinciale infrastructuur	Gedragscode soortenbescherming Provinciale infrastructuur	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Rijkswaterstaat	Gedragscode soortenbescherming Rijkswaterstaat	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Stadswerk	Gedragscode soortenbescherming gemeenten	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Vewin	Gedragscode Omgevingswet (onderdeel flora- en fauna-activiteiten) voor drinkwaterbedrijven	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming Unie van Waterschappen	Gedragscode Unie van Waterschappen	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Gedragscode soortenbescherming TenneT	Gedragscode houtopstanden en houthakbeheer	2025	Rijksdienst voor ondernemend Nederland www.rvo.nl	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Handboek Immissietoets	Handboek Immissietoets	2019	Ministerie van Infrastructuur en	Hoofdstuk 4 Bal,

			Waterstaat (www.iplo.nl)	bijlage XVII Bkl en hoofdstuk 7 van deze regeling
Handreiking aanleg, beheer en monitoring bezinkbassins voor de bloembollensector	Handreiking aanleg, beheer en monitoring bezinkbassins voor de bloembollensector	Versie 2.0, 20-02-2014	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
IALA Recommendation O-139	IALA Recommendation O-139 on The Marking of Man-Made Offshore Structures	Versie 2, 13-12-2013	International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities (http://www.iala-aism.org)	Hoofdstuk 7 Bal
Informatiemodel Externe Veiligheid	Informatiemodel Externe Veiligheid (IMEV)	https://docs.geostandaarden.nl/imev/imev/	Geonovum (http://geonovum.nl)	Artikel 12.2 van deze regeling
Informatiemodel geluid	Informatiemodel geluid (IMG)	https://docs.geostandaarden.nl/cvgg/img	Geonovum (http://www.geonovum.nl)	Artikel 12.71e van deze regeling
INRS 007/V01.01	Trichlorure d'azote et autres composés chlorés M-104	November 2017	INRS (http://www.inrs.fr/metropol)	Hoofdstuk 15 Bal
Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen	Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen	2000	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
Integrale bedrijfstakstudie tankautoreiniging	Integrale bedrijfstakstudie tankautoreiniging	April 2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Bijlage XVIII Bkl
ISO 5815-1	Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) - Deel 1: Verdunning en enting onder toevoeging van allylthioureum	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
ISO 8297	Acoustics - Determination of sound power levels of multisource industrial plants for evaluation of sound pressure levels in the environment	1994	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVh bij deze regeling
ISO 9614-1	Acoustics — Determination of sound power levels of noise sources using sound intensity — Part 1: Measurement at discrete points	1993	ISO (www.iso.org)	Bijlage IVh bij deze regeling
ISO 9614-2	Acoustics — Determination of sound power levels of noise sources using sound intensity — Part 2: Measurement by scanning	1996	ISO (www.iso.org)	Bijlage IVh bij deze regeling

ISO 11423-1	Water – Bepaling van het gehalte aan benzeen en enige afgeleiden – Deel 1: Gaschromatografische methode met bovenruimte	1997	ISO (www.iso.org)	Hoofdstuk 6 van deze regeling
ISO 13358	Water - Bepaling van het gehalte aan gemakkelijk afgegeven sulfide	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
ISO 17201-2	Acoustics, Noise from shooting ranges, Part 1: Determination of muzzle blast by measurement	2005 en correctie 1:2009	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XVIIIb bij deze regeling
ISSO 75.1	Handleiding Energieprestatie utiliteitsgebouwen	12-09-2013	ISSO (https://isso.nl)	Bbl
Kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van wateremissies	Kosteneffectiviteit van maatregelen ter beperking van wateremissies	2018	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging	Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingsdreiging	24-09-2021	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 12 en 15 van deze regeling
Landelijke richtlijn Bouw-en-sloopveiligheid	Landelijke richtlijn Bouw-en-sloopveiligheid	Versie 1.2, augustus 2018	Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland (www.bwtinfo.nl)	Hoofdstuk 7 Bbl en bijlage XVIIIa bij deze regeling
Leidraad afwijking hernieuwbare energie woongebouwen (nieuwbouw)	Leidraad afwijking hernieuwbare energie woongebouwen (nieuwbouw)	1 augustus 2022	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
Leidraad eis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie	Leidraad eis hernieuwbare energie bij ingrijpende renovatie	1 augustus 2022	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 5 Bbl
LIB-tool	LIB Applicatie Schiphol		Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (http://lib-schiphol.nl/login)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
Lozingen uit tijdelijke baggerspeciedepots	Lozingen uit tijdelijke baggerspeciedepots	April 1998	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Lozingseisen Wvo-vergunningen	Lozingseisen Wvo-vergunningen	November 2005	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B	Meet- en beoordelingsrichtlijnen voor trillingen, deel B 'Hinder voor personen in gebouwen'	2002	CROW (https://www.crow.nl)	Hoofdstuk 7 Bbl en hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw	Meetprotocol voor het testen van het zuiveringsrendement van zuiveringsinstallaties glastuinbouw	01-07-2017	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater.~~nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Meetprotocol voor het vaststellen van de	Meetprotocol voor het vaststellen van de	01-07-2017	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken	driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken			
Memorandum 60	Memorandum 60, Brandbeveiliging voor opslag en verkoop van vuurwerk	08-04-2020	Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid (www.hetccv.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en Hoofdstuk 7 van deze regeling
Modeldraaiboek Smog	Modeldraaiboek Smog	2023	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 15 van deze regeling
MP40-21	Ministeriële Publicatie 40-21, Voorschrift opslag en behandeling ontplofbare stoffen en voorwerpen Defensie	Staatscourant 2011, nr. 21309, 28-11-2011	Ministerie van Defensie (https://puc.overheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
MP40-30	Ministeriële Publicatie 40-30, Voorschrift voor de inrichting en het gebruik van schietinrichtingen	Staatscourant 2010, nr. 1619, 5-2-2010	Ministerie van Defensie (https://puc.overheid.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NATO Guidelines for the Storage of Military Ammunition and Explosives	NATO Standardization Agreement 4440 met de daarbij behorende NATO Guidelines for the Storage of Military Ammunition and Explosives	11-12-2015	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (www.nato.int)	Hoofdstuk 5 Bkl
NEN 1006	Algemene voorschriften voor leidingwaterinstallaties	2018 + A1: 2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 1006	Algemene voorschriften voor drinkwaterinstallaties (AVWI - 1981) (bestaande bouw)	1981 + C1: 1990	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1010	Elektrische installaties voor laagspanning - Nederlandse implementatie van de HD-IEC 60364-reeks	~~2015 + C2: 2016 + A1: 2020~~ 2020 + C1:2024	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 1010	Veiligheidsvoorschriften voor laagspanningsinstallaties (Installatievoorschriften I) (bestaande bouw)	1962	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1059	Gasvoorzieningsystemen - Gasdrukregel- en meetstations voor transport en distributie - Nederlandse editie op basis van NEN-EN 12186 en NEN-EN 12279 -	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 1078	Voorziening voor gas met een werkdruk tot en met 500 mbar - Prestatie-eisen - Nieuwbouw	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

NEN 1087	Ventilatie van gebouwen - Bepalingsmethoden voor nieuwbouw	~~2001~~ 2024	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 1413	Symbolen voor veiligheidsvoorzieningen op bouwkundige tekeningen en in schema's	2011 + A1:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl
NEN 1594	Droge blusleidingen in en aan gebouwen	2006 + C2:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 6 Bbl
NEN 1594	Droge blusleidingen in en aan gebouwen (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 1775	Bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van vloeren, inclusief wijzigingsblad (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2057	Daglichtopeningen van gebouwen - Bepaling van de equivalente daglichtoppervlakte van een ruimte	2011 + C1:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2057	Daglichtopeningen van gebouwen - Bepaling van de equivalente daglichtoppervlakte van een ruimte (bestaande bouw)	2001 + C1:2003	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2078	Voorschriften voor aardgasinstallaties GAVO 1987 - Deel 2: Aanvullende voorschriften voor grotere bijzondere installaties (bestaande bouw)	1987	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2535	Brandveiligheid van gebouwen - Brandmeldinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen (bestaande bouw)	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 en Bijlage II Bbl
NEN 2535	Brandveiligheid van gebouwen - Brandmeldinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectierichtlijnen	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 en Bijlage II Bbl
NEN 2555	Brandveiligheid van gebouwen - Rookmelders voor woonfuncties	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bbl
NEN 2555	Brandveiligheid van gebouwen - Rookmelders voor woonfuncties (bestaande bouw)	2002 + A1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl

NEN 2575	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsinstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen (bestaande bouw)	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 2575-1	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 1: Algemeen	2012	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2575-2	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 2: Luidalarm - Ontruimingsalarminstallatie type A	2012 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-3	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projecteringsrichtlijnen - Deel 3: Luidalarm - Ontruimingsalarminstallatie van type B	2012 + A2:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-4	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectierichtlijnen - Deel 4: Stilalarminstallatie, draadloos	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2575-5	Brandveiligheid van gebouwen - Ontruimingsalarminstallaties - Systeem- en kwaliteitseisen en projectierichtlijnen - Deel 5: Stilalarminstallatie met attentiepanelen	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2580	Oppervlakten en inhouden van gebouwen - Termen, definities en bepalingsmethoden	2007 + C1:2008	NNI (www.nen.nl)	Bijlage I Bbl
NEN 2608	Vlakglas voor gebouwen - Eisen en bepalingsmethode	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2686	Luchtdoorlatendheid van gebouwen - Meetmethode	1988 + A2:2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

NEN 2690	Luchtdoorlatendheid van gebouwen - Meetmethode voor de specifieke luchtvolumestroom tussen kruipruimte en woning	1991 + A2:2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2757-1	Bepalingsmethoden van de geschiktheid van systemen voor de afvoer van rookgas van gebouwgebonden installaties - Deel 1: Installaties met een belasting kleiner dan of gelijk aan 130 kW op bovenwaarde	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2757-2	Afvoer van rook van gebouwgebonden verbrandingsinstallaties met een belasting groter dan 130 kW op bovenwaarde - Bepalingsmethoden geschiktheid afvoersystemen	2006	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 2768	Meterruimten en bijbehorende bouwkundige voorzieningen in woningen	2018 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 2778	Vochtwering in gebouwen	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 2826	Luchtkwaliteit - Uitworp door stationaire puntbronnen - Monsterneming en bepaling van het gehalte aan gasvormig ammoniak	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN 2991	Lucht - Bepaling van de asbestconcentraties in de binnenlucht en risicobeoordeling in en rondom bouwwerken, constructies of objecten waarbij asbesthoudende materialen zijn verwerkt	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl
NEN 3011	Veiligheidskleuren en -tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte	~~2015~~ 2021	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 3011	Veiligheidskleuren en -tekens in de werkomgeving en in de openbare ruimte (bestaande bouw)	2004 + C1:2007	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 3215	Binnenriolering - Eisen en bepalingsmethoden (bestaande bouw)	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 3215	Gebouwriolering en	~~2018~~	NNI	Bbl

	buitenriolering binnen de perceelgrenzen - Bepalingsmethoden voor de afvoercapaciteit, water- en luchtdichtheid en afstand van dakuitmondingen	~~+C1+A1:2018~~ NEN 3215 + C1:2024 + A2:2022 nl	(www.nen.nl)	
NEN 5077	Geluidwering in gebouwen - Bepalingsmethoden voor de grootheden voor geluidwering van uitwendige scheidingsconstructies, luchtgeluidisolatie, contactgeluidisolatie en geluidniveaus veroorzaakt door installaties	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bbl en hoofdstukken 3, 5, 6 en 8 van deze regeling
NEN 5087	Inbraakveiligheid van woningen - Bereikbaarheid van dak- en gevelelementen: deuren, ramen en kozijnen	2013 + A1:2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 5096	Inbraakwerendheid - Dak- of gevelelementen met deuren, ramen, luiken en vaste vullingen - Eisen, classificatie en beproevingsmethoden	~~2012 + A1:2015~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 5707	Bodem - Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 en bijlage IIA Bal
NEN 5717	Bodem - Waterbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN 5720	Bodem - Waterbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch onderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
NEN 5725	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van milieuhygiënisch vooronderzoek	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NEN 5740	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal

	milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond	~~2021~~ 2022		
NEN 5742	Bodem - Monsterneming van grond en sediment ten behoeve van de bepaling van metalen, anorganische verbindingen, matig-vluchtige organische verbindingen en fysisch-chemische bodemkenmerken	2001	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5753	Bodem - Bepaling van het lutumgehalte en de korrelgrootteverdeling in grond en waterbodem met behulp van zeef en pipet	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5754	Bodem - Berekening van het gehalte aan organische stof volgens de gloeiverliesmethode	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 5766	Bodem - Plaatsing van peilbuizen ten behoeve van milieukundig bodemonderzoek	22-12-2021 2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en hoofdstuk 7 van deze regeling
NEN 5897	Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat	Datum of versie zoals vermeld in bijlage D bij de Regeling bodemkwaliteit ~~2021~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IIA Bal
NEN 6060	Brandveiligheid van grote brandcompartimenten	2015	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6061	Bepaling van de weerstand tegen het ontstaan van brand bij stookplaatsen	1991 + A3:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 6 Bbl
NEN 6062	Bepaling van de brandveiligheid van rookgasafvoervoorzieningen - Algemeen	~~2017~~ 2024	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6063	Bepaling van het brandgevaarlijk zijn van daken	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 6064	Bepaling van de onbrandbaarheid van bouwmaterialen (bestaande bouw)	1991 + A2:2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 6 Bbl
NEN 6065	Bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van bouwmateriaal(combinaties) (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Bbl

NEN 6066	Bepaling van de rookproductie bij brand van bouwmateriaal(combinaties) (bestaande bouw)	1991 + A1:1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 6068	Bepaling van de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen ruimten	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6069	Beproeving en klassering van de brandwerendheid van bouwdelen en bouwproducten (aangewezen als eerstelijns norm en als tweedelijns norm in NEN 6068)	~~2019 + A1 + C1:2019~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6075	Bepaling van de weerstand tegen rookdoorgang tussen ruimten	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN 6079	Brandveiligheid van grote brandcompartimenten - Risicobenadering	2016	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6088	Brandveiligheid van gebouwen - Vluchtwegaanduiding - Eigenschappen en bepalingsmethoden	2002	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN 6090	Bepaling van de vuurbelasting	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 en Bijlage I Bbl
NEN 6265	Bacteriologisch onderzoek van water - Onderzoek naar de aanwezigheid en het aantal kolonievormende eenheden (KVE) van Legionella-bacteriën	1991	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6411	Water - Bepaling van de pH	1981	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6414	Water en slib - Bepaling van de temperatuur	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 6480	Water - Titrimetrische bepaling van de gehalten aan vrij beschikbaar en totaal beschikbaar chloor met ijzer(II)-ammoniumsulfaat en 1-amino-4-diethylaminobenzeen-waterstofsulfaat (N,N-diethyl-p-phenyl eendiamine (DPD)-sulfaat) als indicator	1982 + C2: 1984	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15
NEN 6494	Water - Enzymatische	1984	NNI	Hoofdstuk 15 Bal

	bepaling van het gehalte aan ureum in zwemwater		(www.nen.nl)	
NEN 6531	Water - Titrimetrische bepaling van het gehalte aan waterstofcarbonaat in water met een pH lager dan of gelijk aan 8,35	1986	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6573	Bacteriologisch onderzoek van water - Onderzoek met behulp van membraanfiltratie naar de aanwezigheid en het aantal kolonievormende eenheden (KVE) van Pseudomonas aeruginosa	1987	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN 6578	Water – Potentiometrische bepaling van het totale gehalte aan totaal fluoride	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN 6589	Water – Potentiometrische bepaling van het gehalte aan totaal anorganisch fluoride met doorstroomsystemen (FIA en CFA)	2010 (2005/C1: 2010)	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN 6600-1	Water - Monsterneming - Deel 1: Afvalwater	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN 6608	NEN 6608:1996: Water - Fotometrische bepaling van het sulfidegehalte	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 6633	Water en (zuiverings)slib - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (CZV	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN 6646	Water - Fotometrische bepaling van het gehalte aan ammoniumstikstof en van de som van de gehalten aan ammoniumstikstof en organisch gebonden stikstof volgens Kjeldahl, door mineralisatie met seleen, met behulp van een doorstroomanalysesysteem - Ontsluiting met zwavelzuur, seleen en kaliumsulfaat	2015 + C1:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN 6707	Bevestiging van dakbedekkingen - Eisen en bepalingsmethoden	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN 6961	Milieu - Ontsluiting met salpeterzuur en zoutzuur (koningswater) voor de	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling

	bepaling van geselecteerde elementen			
NEN 6965	Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruaten - Atomaire-absorptiespectrometrie met vlamtechniek	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XXXI bij deze regeling
NEN 6966	Milieu - Analyse van geselecteerde elementen in water, eluaten en destruaten - Atomaire emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma	2005 + C1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN 8062	Brandveiligheid van gebouwen - Methode voor het beoordelen van de brandveiligheid van rookgasafvoervoorzieningen van bestaande gebouwen (bestaande bouw)	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8078	Voorziening voor gas met een werkdruk tot en met 500 mbar - Prestatie-eisen - Bestaande bouw (bestaande bouw)	2018 + A1:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8087	Ventilatie van gebouwen - Bepalingsmethoden voor bestaande gebouwen (bestaande bouw)	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
NEN 8700	Beoordeling constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeuren - Grondslagen (bestaande bouw en verbouw)	2011 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl
NEN 8701	Beoordeling van de constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeuren – Belastingen	2011 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl In Nen 8700 wordt verwezen naar NEN 8701
NEN 8707	Beoordeling van de constructieve veiligheid van een bestaand bouwwerk bij verbouw en afkeur – Geotechnische constructies	2018 + C2:2023 ~~C1:2020~~	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 5 Bbl In Nen 8700 wordt verwezen naar NEN 8707
NEN 8757	Afvoer van rook van verbrandingstoestellen in gebouwen - Bepalingsmethoden voor bestaande bouw	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl

NEN-EN 179	Hang- en sluitwerk - Sluitingen voor nooduitgangen met een deurkruk of een drukplaat, voor gebruik bij vluchtroutes - Eisen en beproevingsmethoden	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN-EN 858-1	Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitsconstrole	2002 + A1:2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 858-2	Afscheiders en slibvangputten voor lichte vloeistoffen (bijv. olie en benzine) - Deel 2: Bepaling van nominale afmeting, installatie, functionering en onderhoud	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 872	Water - Bepaling van het gehalte aan onopgeloste stoffen - Methode door filtratie over glasvezelfilters	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN 1125	Hang- en sluitwerk - Panieksluitingen voor vluchtdeuren met een horizontale bedieningsstang voor het gebruik bij vluchtroutes - Eisen en beproevingsmethoden	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bbl
NEN-EN 1484	Leidraad voor de bepaling van het gehalte aan totaal organische koolstof (TOC) en opgelost organische koolstof (DOC)	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1825-1	Vetafscheiders en slibvangputten - Deel 1: Ontwerp, eisen en beproeving, merken en kwaliteitscontrole	2004 + C1:2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1825-2	Vetafscheiders en slibvangputten - Deel 2: Bepaling van nominale afmeting, installatie, functionering en onderhoud	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 1838	Toegepaste verlichtingstechniek - Noodverlichting	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1838	Toegepaste verlichtingstechniek - Noodverlichting	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl

	(bestaande bouw en bij toepassing van artikel 4.215, tweede lid, van het Besluit bouwwerken leefomgeving ook voor te bouwen bouwwerken)			
NEN-EN 1899-1	Water - Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BODn) - Deel 1: Verdunnings- en entmethode met toevoeging van allylthioreum	1998	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN 1911	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massa concentratie van gasvormige chloride van HCl - Standaard referentiemethode	2010	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's/PCDF's en dioxine-achtige PCB's - Deel 1: Monsterneming van PCDD's/PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's/PCDF's en dioxine-achtige PCB's - Deel 2: Extractie en opwerking van PCDD's/PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1948-3	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan PCDD's en PCDF's en dioxine-achtige PCB's - Deel 3: Identificatie en kwantificering van PCDD's en PCDF's	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 1990	Eurocode - Grondslagen van het constructief ontwerp	2019 + A1:2019 C2:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-1	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-1: Algemene belastingen - Volumieke gewichten, eigengewicht en opgelegde belastingen voor gebouwen	2019 + C1 + C11:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1991-1-2	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-2: Algemene belastingen - Belasting bij brand	2019 + C3:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

NEN-EN 1991-1-3	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-3: Algemene belastingen - Sneeuwbelasting	2019 + C1:2019 + A1:2019 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-4	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-4: Algemene belastingen - Windbelasting	2019 + A1 + C2:2011 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-5	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-5: Algemene belastingen - Thermische belasting	2011 + C1:2011 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-1-7	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 1-7: Algemene belastingen - Buitengewone belastingen: stootbelastingen en ontploffingen	2015 + C1+A1:2015 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-2	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 2: Verkeersbelasting op bruggen	2015 + C1:2015 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-3	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 3: Belastingen veroorzaakt door kranen en machines	2006 + C1:2012 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1991-4	Eurocode 1: Belastingen op constructies - Deel 4: Silo's en opslagtanks	2006 + C1:2012 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-1-1	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 1-1: Algemene regels en regels voor gebouwen	2011 + C2:2011 + A1: 2015 + NB:2016 + A1:2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-1-2	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2011+ C1:2011 + C11:2017 + A1:2019 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-2	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies- Betonnen bruggen - Regels voor ontwerp, berekening en detaillering	2011 + C1:2011 + NB:2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1992-3	Eurocode 2: Ontwerp en berekening van betonconstructies - Deel 3: Constructies voor keren en opslaan van stoffen	2006 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-	2006 + C2 + A1:2016 + NB: 2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

	1: Algemene regels en regels voor gebouwen			
NEN-EN 1993-1-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C2:2011 + NB:2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-3	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-3: Algemene regels - Aanvullende regels voor koudgevormde dunwandige profielen en platen	2006 + C3:2009 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-4	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-4: Algemene regels - Aanvullende regels voor corrosievaste staalsoorten	2006 + A1:2015 + A2:2020 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-5	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-5: Constructieve plaatvelden	2006 + C1:2012 + A1:2017 + A2:2019 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-6	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-6: Algemene regels - Sterkte en Stabiliteit van Schaalconstructies	2007 + A1:2017, C1:2009 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-1-7	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-7: Sterkte en stabiliteit haaks op het vlak belaste platen	2008 + C1:2009 + NB:2020 ~~2011~~	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-8	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-8: Ontwerp en berekening van verbindingen	2006 + C2:2011 + C11:2016 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-9	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-9: Vermoeiing	2006 + C2:2012 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-10	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-10: Materiaaltaaiheid en eigenschappen in de dikterichting	2006 + C2:2011 + C11:2015 + NB:2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-1-11	Eurocode 3: Ontwerp en	2007 + C1:2011 +	NNI	Hoofdstuk 4 Bbl

	berekening van staalconstructies - Deel 1-11: Ontwerp en berekening van op trek belaste componenten	NB:2011	(www.nen.nl)	
NEN-EN 1993-1-12	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 1-12: Aanvullende regels voor de uitbreiding van EN 1993 voor staalsoorten tot en met S 700	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 2: Stalen bruggen	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-3-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 3-1: Torens, masten en schoorstenen - Torens en masten	2007 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-3-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 3-2: Torens, masten en schoorstenen - Schoorstenen	2007 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-1	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-1: Silo's	2007 + C1:2009 + A1:2017 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-2	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-2: Opslagtanks	2007 + A1:2017, C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-4-3	Eurocode 3 - Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 4-3: Buisleidingen	2009 + C1:2009	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1993-5	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 5: Palen en damwanden	2008 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1993-6	Eurocode 3: Ontwerp en berekening van staalconstructies - Deel 6: Kraanbanen	2008 + C1:2009 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1994-1-1	Eurocode 4: Ontwerp en berekening van staal-betonconstructies - Deel 1-1: Algemene regels en regels voor gebouwen	2011 + C1:2011 + NB:2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1994-1-2	Eurocode 4: Ontwerp en	2011 + C1:2011 +	NNI	Hoofdstuk 4 Bbl

	berekening van staal-betonconstructies - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	A1:2014 + NB:2007	(www.nen.nl)	
NEN-EN 1994-2	Eurocode 4: Ontwerp en berekening van staal-betonconstructies - Deel 2: Algemene regels en regels voor bruggen	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-1-1	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 1-1: Algemeen - Gemeenschappelijke regels en regels voor gebouwen	2005 + C1 + A1:2011 + C1:2012 + A2:2014 + NB:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-1-2	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 1-2: Algemeen - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C2:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1995-2	Eurocode 5: Ontwerp en berekening van houtconstructies - Deel 2: Bruggen	2005 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-1-1	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 1-1: Algemene regels voor constructies van gewapend en ongewapend metselwerk	2006 + A1:2013 + NB:2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-1-2	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 1-2: Algemene regels - Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2005 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-2	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 2: Ontwerp, materiaalkeuze en uitvoering van constructies van metselwerk	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1996-3	Eurocode 6: Ontwerp en berekening van constructies van metselwerk - Deel 3: Vereenvoudigde berekeningsmodellen voor constructies van	2006 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl

	ongewapend metselwerk			
NEN-EN 1997-1	Eurocode 7: Geotechnisch ontwerp - Deel 1: Algemene regels	2005 + C1 + A1:2016 + NB:2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1997-2	Eurocode 7: Geotechnisch ontwerp - Deel 2: Grondonderzoek en beproeving	2007 + C1:2010 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1999-1-1	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-1: Algemene regels	2007 + A1:2011 + A2:2014 + C11:2018 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1999-1-2	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-2: Ontwerp en berekening van constructies bij brand	2007 + C1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1999-1-3	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-3: Vermoeiing	2007 + A1:2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 1999-1-4	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-4: Koudgevormde dunne platen	2007 + C1 + A1:2011 + NB:2011	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 1999-1-5	Eurocode 9: Ontwerp en berekening van aluminiumconstructies - Deel 1-5: Schaalconstructies	2007 + C1:2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 12341	Luchtkwaliteit - Algemene gravimetrische referentiemethode voor de bepaling van de PM10 of PM2,5-massafractie van zwevende stof in de buitenlucht	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 12354-6	Geluidwering in gebouwen - Berekening van de akoestische eigenschappen van gebouwen met de eigenschappen van bouwelementen - Deel 6: Geluidabsorptie in gesloten ruimten	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 12566-1	Kleine afvalwaterzuiveringsinstallaties ≤ 50 IE - Deel 1: Geprefabriceerde septictanks	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6 en 7 Bal
NEN-EN 12619	Emissies van stationaire	2013	NNI	Hoofdstukken 4 en

	bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van totaal gasvormig organisch koolstof in lage concentraties in verbrandingsgassen - Continue methode met vlamionisatiedetector		(www.nen.nl)	5 Bal
NEN-EN 12673	Water – Gaschromatografische bepaling van een aantal geselecteerde chloorfenolen in water	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN 13211	Luchtkwaliteit - Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan totaal kwik	2001 + C1:2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 13284-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie van stof in lage concentraties - Deel 1: Manuele gravimetrische methode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5, 6 en 7 Bal
NEN-EN 13284-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie van stof in lage concentraties - Deel 2: Geautomatiseerde meetsystemen	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 13501-1	Brandclassificatie van bouwproducten en bouwdelen - Deel 1: Classificatie op grond van resultaten van beproeving van het brandgedrag	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3, 4 en 6 Bbl
NEN-EN 13501-6	Brandclassificatie van bouwproducten en bouwdelen - Deel 6: Classificatie op grond van resultaten van beproeving van het brandgedrag van elektrische kabels	2019	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN 14181	Emissies van stationaire bronnen - Kwaliteitsborging van geautomatiseerde meetsystemen	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14211	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor meten van de concentratie stikstofdioxide en stikstofmonoxide door middel van chemoluminescentie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling

NEN-EN 14212	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie zwaveldioxide door middel van ultraviolette fluorescentie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14385	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de totale emissie van As, CD, Cr, CO, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, Tl en V	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14625	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie ozon door middel van ultraviolette fotometrische methode	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14626	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Standaard methode voor het meten van de concentratie koolstofmonoxide door middel van niet-dispersieve infraroodspectroscopie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14789	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de volumeconcentratie van zuurstof (O2) - Referentiemethode - Paramagnetisme	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14790	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de waterdamp in leidingen - Standaard referentiemethode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 14791	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie aan zwaveldioxide - referentiemethode	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14792	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van massaconcentratie aan stikstofoxiden - referentiemethode: Chemiluminescentie	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 14902	Luchtkwaliteit - Standaard methode voor de meting van Pb, Cd, As, and Ni in de PM10 fractie van zwevend stof	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 14907	Luchtkwaliteit - Algemene gravimetrische	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling

	referentiemethode voor de bepaling van de PM2,5-massafractie van zwevende stof in de buitenlucht			
NEN-EN 15001-1	Gasinfrastructuur - Gasinstallatieleidingen met bedrijfsdrukken groter dan 0,5 bar voor industriële en groter dan 5 bar voor industriële en niet-industriële gasinstallaties - Deel 1: Gedetailleerde functionele eisen voor ontwerp, materialen, constructie, inspectie en beproeving	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bbl
NEN-EN 15058	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van koolstofmonoxide (CO) - Referentiemethode: Niet-dispersieve infrarood spectrometrie	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 15204	Kwaliteit van water - Richtlijn voor het tellen van fytoplankton met behulp van omgekeerde microscopie (Utermöhl-techniek)	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN 15259	Luchtkwaliteit - Meetmethode emissies van stationaire bronnen - Eisen voor meetvlakken en meetlokaties en voor doelstelling, meetplan en rapportage van de meting	2007	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-EN 15549	Luchtkwaliteit - Standaardmethode voor het meten van de concentratie benzo[a]pyreen in buitenlucht	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15610	Railtoepassingen - Geluidemissie - Meting van de railruwheid gerelateerd aan generatie van rolgeluid	2019	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-EN 15841	Luchtkwaliteit - Buitenlucht - Bepaling van de atmosferische depositie van lood, nikkel, arseen en cadmium	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 15853	Luchtkwaliteit - Standaardmethode voor de bepaling van de depositie van kwik	2010	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling

NEN-EN 15934	Slib, behandeld biologisch afval, bodem en afval - Berekening van het droge stofgehalte door de bepaling van de droogrest of het watergehalte	2012	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-EN 15980	Luchtkwaliteit - Bepaling van de depositie van benz[a]anthraceen, benzo[b]fluorantheen, benzo[j]fluorantheen, benzo[k]fluorantheen, benzo[a]pyreen, dibenz[a,h]anthraceen en indeno[1,2,3-cd]pyreen	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN 16179	Slib, behandeld bioafval en bodem - Richtlijn voor monstervoorbehandeling	2012	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-EN 16321-1	Terugwinning van benzinedamp tijdens het vullen van motorvoertuigen bij tankstations - Deel 1: Beproevingsmethoden voor efficiënte goedkeuring van terugwinningssystemen van benzinedampen	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 16321-2	Terugwinning van benzinedamp tijdens het vullen van motorvoertuigen bij tankstations - Deel 2: Beproevingsmethoden voor de controle van dampwinningssystemen bij tankstations	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN 16693	Water – Bepaling van de organochloor pesticiden (OCP) in watermonsters met behulp van vaste fase extractie (SPE) met SPE-disks gecombineerd met gaschromatografie massaspectrometrie (GC-MS)	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN 50173-1	Information technology - Generic cabling systems - Part 1: General requirement	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
NEN-EN 50522	Aarding van hoogspanningsinstallaties van meer dan 1 kV wisselspanning	2010	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN-IEC 60079-10-2	Explosieve atmosferen - Deel 10-2: Classificatie van gebieden - Explosieve	2015	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

	stofatmosferen			
NEN-EN-IEC 60942	Elektro-akoestiek - IJkbronnen voor geluid	2018	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVi bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61260-1	Elektro-akoestiek - Octaafband- en gefractioneerde octaafbandfilters	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlagen IVh en IVi bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61400-1	Windturbines - Deel 1: Ontwerpeisen	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61400-2	Windturbines - Deel 2: Kleine windturbines	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61400-22	Generatorsystemen voor windturbines - Deel 22: Conformiteitsbeproeving en certificatie	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 61672-1	Elektro-akoestiek - Geluidniveaumeters	2014	NNI (www.nen.nl)	Bijlagen IVh, IVi en XVIIIb bij deze regeling
NEN-EN-IEC 61936-1	Sterkstroominstallaties met meer dan 1 kV wisselspanning - Deel 1: Algemene bepalingen	2012 + C1: 2012, C11:2011, C12:2013, C13:2013 + A1: 2014	NNI (www.nen.nl)	Bbl
NEN-EN-IEC 62305-1	Bliksembeveiliging - Deel 1: Algemene principes	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 62305-2	Bliksembeveiliging - Deel 2: Risicomanagement	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-IEC 62305-4	Bliksembeveiliging - Deel 4: Elektrische en elektronische systemen in objecten	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 2813	Verven en vernissen – Bepaling van de glans (spiegelende reflectie) van niet-metallieke verflagen onder 20 graden, 60 graden en 85 graden	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 3095	Railtoepassingen - Akoestiek - Meting van geluid uitgestraald door railgebonden voertuigen	2013	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-EN-ISO 3382-2	Akoestiek - Meting van de ruimte akoestische parameters - Deel 2: Nagalmtijd in gewone ruimtes	2008	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVh bij deze regeling
NEN-EN-ISO 5667-3	Water - Monsterneming - Deel 3: Conservering en behandeling van watermonsters	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 5814	Water - Bepaling van het	2012	NNI	Hoofdstuk 15 Bal

	gehalte aan opgeloste zuurstof - Elektrochemische methode		(www.nen.nl)	
NEN-EN-ISO 5815-1	Water – Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) – Deel 1: Verdunning en enting onder toevoeging van allylthioureum	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 5815-2	Water – Bepaling van het biochemisch zuurstofverbruik na n dagen (BZVn) – Deel 2: Methode voor onverdunde monsters	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 6878	Water - Bepaling van fosfor - Ammoniummolybdaat spectometrische methode	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 7027-1	Water - Bepaling van troebelheid - Deel 1: Kwantitatieve methoden	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 7027-2	Waterkwaliteit - Bepaling van de mate van troebelheid - Deel 2: Semi-kwantitatieve methoden for het testen van transparantie van wateren	2019	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 7393-1	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 1: Titrimetrische methode met gebruik van N,N-diethyl-1,4-phenylenediamine	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 7393-2	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 2: Colorimetrische methode met gebruik van N,N-diethyl-1,4-phenylenediamine, voor routine controledoeleinden	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 7393-3	Water - Bepaling van het vrije chloorgehalte en het totale chloorgehalte - Deel 3: Jodometrische titratiemethode voor de bepaling van het totale chloorgehalte	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 7888	Water - Bepaling van het elektrisch geleidingsvermogen	1994	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal

NEN-EN-ISO 7899-1	Water- Detectie en telling van enterococcen - Deel 1: Geminiaturiseerde methode (meest waarschijnlijke aantal) voor oppervlaktewater en afvalwater	1998 en correctie 2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 15 en 17 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 7899-2	Water - Detectie en telling van enterococcen - Deel 2: Membraanfiltratiemethode	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 15 en 17 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 8467	Water - Bepaling van de permanganaatindex	1995	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9308-1	Water - Telling van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep - Deel 1: Methode met membraanfiltratie voor water met een lage achtergrondconcentratie aan bacteriën	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9308-1	Water - Detectie en enumeratie van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep - Deel 1: Methode met membraanfiltratie	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 17 Bal
NEN-EN-ISO ISO 9308-3	Water - Detectie en telling van Escherichia coli en bacteriën van de coligroep in oppervlaktewater en afvalwater - Deel 3: Geminiaturiseerde methode (meest waarschijnlijke aantal) door enting in een vloeibaar medium	1999 en correctie 2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal en hoofdstuk 12 van deze regeling
NEN-EN-ISO 9377-2	Water - Bepaling van de minerale-olie-index - Deel 2: Methode met vloeistofextractie en gas-chromatografie	2000	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 9562	Water - Bepaling van adsorbeerbare organisch gebonden halogenen (AOX)	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 9963-1	Water - Bepaling van de alkaliniteit - Deel 1: Bepaling van de totale en de samengestelde alkaliniteit	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 9963-2	Water - Bepaling van de alkaliniteit - Deel 2: Bepaling van de carbonaatalkaliniteit	1996	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal

NEN-EN-ISO 10301	Water - Bepaling van zeer vluchtige gehalogeneerde koolwaterstoffen - Gaschromatografische methoden	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 10304-1	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 1: Bepaling van bromide, chloride, fluoride, nitraat, nitriet, fosfaat en sulfaat	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 10304-3	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 3: Bepaling van chromaat, jodide, sulfiet, thiocyanaat en thiosulfaat	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 10304-4	Water - Bepaling van opgeloste anionen met vloeistofionchromatografie - Deel 4: Bepaling van het gehalte aan chloraat, chloride en chloriet in water met een lichte verontreiniging	1999	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 10523	Water - Bepaling van de pH	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 11731	Water - Telling van Legionella	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 11732	Water - Bepaling van ammonium stikstof - Methode voor doorstroomanalyse (CFA en FIA) en spectrometrische detectie	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 11885	Water - Bepaling van geselecteerde elementen met atomaire-emissiespectrometrie met inductief gekoppeld plasma (ICP-AES)	2009	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 11969	Water - Bepaling van het arseengehalte - Methode met atomaire-absorptiespectrometrie (hydridetechniek)	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 12354-3	Bouwakoestiek - Bepaling van akoestische performance van gebouwen vanuit de performance van elementen - Deel 3: Isolatie tegen geluid van buiten	2017	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 8 van deze regeling

NEN-EN-ISO 12846	Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire-absorptiespectrometrie met en zonder concentratie	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 13395	Water - Bepaling van het stikstofgehalte in de vorm van nitriet en in de vorm van nitraat en de som van beide met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en spectrometrische detectie	1997	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 14001	Milieumanagementsystemen – Eisen met richtlijnen voor gebruik	2015	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
NEN-EN-ISO 14051	Milieumanagementsystemen – Kostentoerekening van materiaalstromen – Algemeen raamwerk	2011	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
NEN-EN-ISO 14403-1	Water - Bepaling van het totale gehalte aan cyanide en het gehalte aan vrij cyanide met doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 1: Methode met doorstroominjectie analyse (FIA)	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 14403-2	Water – Bepaling van het totale gehalte aan cyanide en het gehalte aan vrij cyanide met doorstroomanalyse (FIA en CFA) – Deel 2: Methode met continu doorstroomanalyse (CFA)	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 15061	Water - Bepaling van opgelost bromaat - Methode met vloeistofchromatografie van ionen	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 15587-1	Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 1: Koningswater ontsluiting	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 15587-2	Water - Ontsluiting voor de bepaling van geselecteerde elementen in water - Deel 2: Ontsluiting met salpeterzuur	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 15680	Water - Gaschromatografische bepaling van een aantal monocyclische	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal

	aromatische koolwaterstoffen, naftaleen en verscheidene gechloreerde verbindingen met 'purge-and-trap' en thermische desorptie			
NEN-EN-ISO 15681-1	Water - Bepaling van het gehalte aan orthofosfaat en het totale gehalte aan fosfor met behulp van doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 1: Methode met een doorstroominjectiesysteem (FIA)	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 15681-2	Water - Bepaling van het gehalte aan orthofosfaat en het totale gehalte aan fosfor met behulp van doorstroomanalyse (FIA en CFA) - Deel 2: Methode met een continu doorstroomanalysesysteem (CFA)	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 15682	Water - Bepaling van het gehalte aan chloride met doorstroomanalyse (CFA en FIA) en fotometrische of potentiometrische detectie	2001	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 15913	Water – Bepaling van geselecteerde fenoxyalkaanherbicide, inclusief bentazonen en hydroxybenzonitrillen met gaschromatografie en massaspectrometrie na vastefase-extractie en derivatisering	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 bij deze regeling
NEN-EN-ISO 16000-2	Binnenlucht - Deel 2: Monsternemingsstrategie voor formaldehyde	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 6 Bbl
NEN-EN-ISO 16266	Water - Detectie en telling van Pseudomonas aeruginosa - Methode met membraanfiltratie	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-EN-ISO 16911-1	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de stroomsnelheid en het debiet in afgaskanalen - Deel 1: Handmatige referentiemethode	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO 16911-2	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de stroomsnelheid en het debiet in afgaskanalen - Deel 2: Geautomatiseerde	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal

	meetsystemen			
NEN-EN-ISO 17294-2	Water - Toepassing van massaspectrometrie met inductief gekoppeld plasma - Deel 2: Bepaling van geselecteerde elementen inclusief uranium isotopen	2016	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-EN-ISO 17852	Water - Bepaling van kwik - Methode met atomaire fluorecentiespectometrie	2008	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 17993	Water - Bepaling van 15 polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) in water met HPLC met fluorescentiedetectie na vloeistof-vloeistof extractie	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-EN-ISO 50001	Energiemanagementsystemen – Eisen met gebruiksrichtlijnen	2018	NNI (www.nen.nl)	Artikel 4.14aa van deze regeling
NEN-EN-ISO 52120-1	Energieprestatie van gebouwen - Bijdrage van gebouwautomatisering en -regelingen en gebouwbeheer - Deel 1: Algemeen kader en procedures	2022	NNI (www.nen.nl)	Paragraaf 5.1.6 van deze regeling
NEN-EN-ISO/IEC 17020	Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor het functioneren van verschillende soorten instellingen die keuringen uitvoeren	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-EN-ISO/IEC 17025	Algemene eisen voor de competentie van beproevings- en kalibratielaboratoria	2018	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5, 15 en 17 Bal
NEN-EN-ISO/IEC 17065	Conformiteitsbeoordeling - Eisen voor certificatie-instellingen die certificaten toekennen aan producten, processen en diensten	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 5 en 17 Bal
NEN-ISO 1996	Akoestiek - Beschrijving beoordeling en meting van omgevingsgeluid - Deel 2: Bepaling van omgevingsgeluidniveaus	2017	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NEN-ISO 5663	Water - Bepaling van het gehalte aan Kjeldahl-stikstof - Methode na mineralisatie met seleen	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-ISO 5664	Water - Bepaling van ammonium - Destillatie en titratie methode	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal

NEN-ISO 5813	Water - Bepaling van het gehalte aan opgeloste zuurstof - Iodometrische methode	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 6059	Water - Bepaling van de som van calcium en magnesium - EDTA titrimetrische methode	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 6461-2	Water - Detectie en telling van de sporen van sulfietreducerende anaerobe micro-organismen (clostridia) - Deel 2: Methode door middel van membraanfiltratie	1993	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 7027	Water - Bepaling van de troebelheid	1994	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 7150-1	Water - Bepaling van ammonium - Deel 1: Handmatige spectrometrische methode	2002	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 15 Bal
NEN-ISO 10849	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de concentratie aan stikstofoxiden - Prestatiekenmerken van geautomatiseerde meetsystemen	1998	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-ISO 11083	Water - Bepaling van chroom (VI) - Spectrometrische methode met 1,5-difenylcarbazide	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 11338-1	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de gas en deeltjesfase van polycyclische aromatische koolwaterstoffen - Deel 1: Monsterneming	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 11338-2	Emissie van stationaire bronnen - Bepaling van de gas en deeltjesfase van polycyclische aromatische koolwaterstoffen - Deel 2: Monsterbehandeling, reiniging en bepaling	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 15705	Water - Bepaling van het chemisch zuurstofverbruik (ST-COD) - Kleinschalige gesloten buis methode	2003	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 Bal
NEN-ISO 15713	Emissie van stationaire bronnen - Monsterneming en bepaling van het	2011	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal

	gasvormige fluoridegehalte			
NEN-ISO 15923-1	Waterkwaliteit - Bepaling van de ionen met een discreet analysesysteem en spectrofotometrische detectie - Deel 1: Ammonium, chloride, nitraat, nitriet, ortho-fosfaat, silicaat en sulfaat	2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4, 6, 7 en 15 Bal
NEN-ISO 16740	Werkplekatmosfeer - Bepaling van van het gehalte aan zeswaardig chroom in deeltjes in lucht - Methode door ion chromatografie en spectrofotometrische metingen met gebruik van difenyl carbazide	2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal
NEN-ISO 16772	Bodem - Bepaling van het gehalte aan kwik in koningswater bodemextracten met behulp van atomaire-absorptiespectrometrie met koude damp of atomaire fluorescentiespectrometrie met koude damp	2004	NNI (www.nen.nl)	Bijlage XXXI bij deze regeling
NEN-ISO 18073	Water - Bepaling van tetra- tot octa-gechloreerde dioxinen en furanen - Methode met isotoopverdunning-HRGC/HRMS	2004	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NEN-ISO 22743	Water - Bepaling van sulfaat met een doorstroomanalysesysteem (CFA)	2006	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NPR 7600	Toepassing van brandbare koudemiddelen in koelinstallaties en warmtepompen	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NPR 7601	Toepassing van kooldioxide als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen.	2020	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NPR-CEN/TR 16891	Railtoepassingen - Akoestiek - Meetmethode voor combinatie van ruwheid van de railkop, mate van spoorverval en overdrachtsfuncties	2016	NNI (www.nen.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
NPR-CEN/TS 13649	Emissies van stationaire bronnen - Bepaling van de massaconcentratie van	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 4 en 5 Bal

	individuele gasvormige organische componenten - Geactiveerde koolstof en vloeistofmethode			
NTA 5755	Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek - Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging	~~2010~~ 2022	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NTA 8029	Bepaling en registratie van industriële fijnstofemissies	2012 + C1:2013	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 Bal
NTA 8800	Energieprestatie van gebouwen - Bepalingsmethode	2025+C1:2026	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 3, 4 en 5 Bbl
NTA 8790	Periodieke beoordeling betrouwbaarheid van constructieve veiligheid van bestaande bouwwerken	2023	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
NTA 9065	Luchtkwaliteit - Geurmetingen - Meten en rekenen geur	2012	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
NTA 9766	Veiligheidsaspecten van installaties voor monomestvergisting en vergistingsgasopwerking op boerderijschaal	2014	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
NVN 11400-0	Windturbines - Deel 0: Voorschriften voor typecertificatie - Technische eisen	1999 + A1:2005	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Overzicht Interventiewaarden	Overzicht Interventiewaarden voor incidentbestrijding: interventiewaarden, stofdocumenten en handleiding 2025	2025	RIVM (https://rvs.rivm.nl/documenten/handleiding-stofdocumenten-interventiewaarden)	Hoofdstuk 8 van deze regeling
P1 Companion Standard	P1 Companion Standard – Dutch Smart Meter Requirements	26 februari 2016, versie 5.0.2	Netbeheer Nederland (www.netbeheernederland.nl)	Paragraaf 5.1.6 van deze regeling
PGS 7	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 7, Vaste minerale anorganische meststoffen - Opslag - Richtlijn voor de veilige opslag van vaste minerale anorganische meststoffen	Versie 1.0, februari 2022	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstukken 3 en 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 8	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 8, Organische peroxiden - Opslag - Richtlijn voor het veilig opslaan van organische peroxiden	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl

PGS 9	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 9, Cryogene gassen - Opslag van 0,150 m^3 - 100 m^3 - Richtlijn voor de veilige opslag van cryogene gassen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 12	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 12, Ammoniak - Opslag en verlading - Richtlijn voor het veilig opslaan en verladen van ammoniak	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 13	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 13, Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen - Richtlijn voor veilig gebruik van ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen	Versie 1.0, september 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 15	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 15, Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen - Richtlijn voor opslag en tijdelijke opslag met betrekking tot brandveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 16	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 16, LPG: Afleverinstallaties, vulinstallaties en skid-installaties - Richtlijn voor het veilig opslaan en afleveren van LPG en het veilig vullen van gasflessen en ballonvaarttanks, ingebouwde reservoirs en wisselreservoirs met vulinstallaties	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 18	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 18, LPG: depots, butaan, propaan en hun mengsels	Versie 1.0, 2013	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 19	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 19, Propaan - Opslag - Richtlijn voor de veilige opslag van propaan, propeen en butaan en mengsels daarvan	Versie 1.0, september 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 22	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 22, Toepassing van propaan, Richtlijn voor de brandveilige,	Versie 1.10, 2008	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl

	arbeidsveilige en milieuveilige toepassing van propaan			
PGS 25	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 25, Aardgas-afleverinstallaties voor motorvoertuigen - Richtlijn voor de arbeidsveilige, milieuveilige en brandveilige toepassing van installaties voor het afleveren van aardgas aan motorvoertuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 26	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 26, CNG en LNG - Richtlijn voor het veilig bedrijfsmatig stallen, onderhouden en repareren van motorvoertuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 28	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 28, Vloeibare brandstoffen in ondergrondse installaties en aflevertoestellen - Richtlijn voor het veilig opslaan en afleveren van vloeibare brandstoffen in/vanuit ondergrondse tanks en voor het veilig verwijderen van ondergrondse opslagtanks	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 29	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 29, Brandbare vloeistoffen - Opslag - Richtlijn voor de veilige bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Bijlage XVIII Bkl
PGS 30	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 30, Vloeibare brandstoffen in bovengrondse tank- en afleverinstallaties - Richtlijn voor het veilig vullen, opslaan, afleveren van vloeibare brandstoffen in en vanuit bovengrondse tanks en het verwijderen van bovengrondse opslagtanks	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 31	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 31, Overige gevaarlijke vloeistoffen: opslag in ondergrondse en bovengrondse tankinstallaties	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 32	Publicatiereeks gevaarlijke	Versie 1.0, 2016	PGS	Bijlage XVIII Bkl

	stoffen 32, Richtlijn voor de bovengrondse opslag van explosieven voor civiel gebruik		(www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	
PGS 33-1	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 33-1, Afleverinstallaties van vloeibaar aardgas (LNG) voor voertuigen en werktuigen - Richtlijn voor de veilige aflevering aan voertuigen en werktuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 33-2	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 33-2, Aardgas afleverinstallaties van vloeibaar aardgas (LNG) voor vaartuigen en drijvende werktuigen - Bunkeren van vaartuigen en drijvende werktuigen (shore to ship)	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PGS 35	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen 35, Waterstofinstallaties voor het afleveren van waterstof aan voertuigen en werktuigen - Richtlijn voor de arbeidsveilige, milieuveilige en brandveilige toepassing van installaties voor het afleveren van waterstof aan voertuigen en werktuigen	Versie 1.0, augustus 2021	PGS (www.publicatiereeksgevaarlijke stoffen.nl)	Hoofdstuk 4 Bal en bijlage XVIII Bkl
PreSRM	Preprocessor Standaard Rekenmethoden	Versie 1.702, 01-06-2017	TNO (www.presrm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen~~Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij~~	Versie 3, 2026~~2013a~~	Wageningen UR Livestock Research (www.research.wur.nl)~~Rijksdienst voor Ondernemend Nederland ()~~	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Protocol voor meting van fijnstofemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen~~Protocol voor meting van fijnstofemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij~~	Versie 3, 2026~~2010~~	Wageningen UR Livestock Research (www.research.wur.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Protocol voor meting van geuremissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij	Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen~~Protocol voor meting van geuremissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij~~	Versie 3, 2026~~2010~~	Wageningen UR Livestock Research (www.research.wur.nl)	Hoofdstuk 4 van deze regeling
Rekenmodel Vee-	Rekenmodel Vee-	Versie 3.0, 2026	IPLO	Hoofdstuk 4 van

combistof	combistof	~~Versie 2.0, 2021~~	(www.iplo.nl)	deze regeling
Rekenvoorschrift omgevingsveiligheid	Rekenvoorschrift omgevingsveiligheid	Januari 2025	RIVM (https://omgevingsveiligheid.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 7, 8 , 9 en 12 van deze regeling
Richtlijn Boortechnieken en open ontgraving voor kabels en leidingen	Richtlijn Boortechnieken en open ontgraving voor kabels en leidingen	Juni 2019	Rijkswaterstaat (http://publicaties.minienm.nl)	Hoofdstuk 8 Bal en Hoofdstuk 7 van deze regeling
Richtlijn decontaminatie apparatuur ziekenhuisafval	Richtlijn decontaminatie apparatuur ziekenhuisafval	Staatscourant 2007, nr. 189, 01-10-2007	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rijksoverheid.nl)	Bijlage II bij het Bal
Richtlijn drainagesystemen en controlesystemen grondwater voor stort- en opslagplaatsen	Richtlijn drainagesystemen en controlesystemen grondwater voor stort- en opslagplaatsen;	Februari 1993	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn geohydrologische isolatie van bestaande stortplaatsen	Richtlijn geohydrologische isolatie van bestaande stortplaatsen	Juli 1997	Vereniging van Afvalverwerkers (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn onderafdichtingen voor stort- en opslagplaatsen	Richtlijn onderafdichtingen voor stort- en opslagplaatsen	Februari 1993	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Richtlijn voor dichte eindafwerking op afval- en reststofbergingen	Richtlijn voor dichte eindafwerking op afval- en reststofbergingen	Juli 1991	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 9 van deze regeling
Riooloverstorten deel 1: Knelpuntcriteria riooloverstorten	Riooloverstorten deel 1: Knelpuntcriteria riooloverstorten	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riooloverstorten deel 2: Eenduidige basisinspanning	Riooloverstorten deel 2: Eenduidige basisinspanning	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riooloverstorten deel 3: Model voor vergunningverlening riooloverstorten	Riooloverstorten deel 3: Model voor vergunningverlening riooloverstorten	Juni 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riooloverstorten deel 4a: Nadere uitwerking monitoring riooloverstorten, spoor 1	Riooloverstorten deel 4a: Nadere uitwerking monitoring riooloverstorten, spoor 1	September 2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Riooloverstorten deel 4b: Nadere uitwerking monitoring riooloverstorten, fase B	Riooloverstorten deel 4b: Nadere uitwerking monitoring riooloverstorten, fase B	April 2003	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Bijlage XVIII Bkl
~~Risicotoolbox bodem~~	~~Risicotoolbox bodem~~	~~Versie 1.0.0~~	~~RIVM (www.risicotoolboxbodem.nl)~~	~~Hoofdstuk 8 van deze regeling~~
Safeti-NL	Safeti-NL	Versie 9.2, 2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 7, 8, 9 en 12 van deze regeling
SBR Handreiking Hoogbouw	Handreiking Brandveiligheid in hoge gebouwen	2014	CROW (www.crow.nl)	Bbl
SIKB Rapport Onderhouds-	SIKB Rapport Onderhouds-	Versie 1.0 13-09-	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 5 Bal

en inspectieprogra mma bedrijfsriolerin g	en inspectieprogramma bedrijfsriolering	2024		
SIKB0101	SIKB0101 Bodembeheer	Versie 14.9 05-07-2024	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 7 van deze regeling
SIKB Protocol 6802	Protocol WBM-controle, Controle op water/bezinksel/micro-organismen in onder- of bovengrondse tanks	Versie 2.0, 15-02-2018	SIKB (www.sikb.nl)	Hoofdstuk 4 Bal
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 1	Technische beschrijving van standaardrekenmethode 1 (SRM1) voor luchtkwaliteitsberekeningen, RIVM Briefrapport 2014-0127	01-08-2015	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 2	Technische beschrijving van standaardrekenmethode 2 (SRM2) voor luchtkwaliteitsberekeningen, RIVM Briefrapport 2014-0109	01-08-2015	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 8 en 12 van deze regeling
Standaardrekenmethode luchtkwaliteit 3	Het nieuw nationaal model. Model voor de verspreiding van luchtverontreiniging uit bronnen over korte afstanden en het rapport aanvullende afspraken NNM	01-03-2002	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 6, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan beoordeling bestaande gebouwen met breedplaatvloeren	Stappenplan beoordeling bestaande gebouwen met breedplaatvloeren	01112022 + erratum 09012024	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijsrelaties (www.rijksoverheid.nl)	Hoofdstuk 5 van deze regeling
Stappenplan bepalen brandaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen brandaandachtsgebieden	Februari 2020	RIVM (https://omgevingsveiligheid.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan bepalen explosieaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen explosieaandachtsgebieden	Februari 2020	RIVM (https://omgevingsveiligheid.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stappenplan bepalen gifwolkaandachtsgebieden	Stappenplan bepalen gifwolkaandachtsgebieden	Juli 2025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 8 en 12 van deze regeling
Stowa-rapport voor natuurlijke watertypen	Referenties en maatlatten voor natuurlijke watertypen voor de Kaderrichtlijn Water 2015-2021, Stowa rapport 2012-31	2012	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (Stowa)	Hoofdstuk 2 Bkl
Technische Regeling Emissiemeetmethoden Railverkeer 2006	Technische Regeling Emissiemeetmethoden Railverkeer 2006	21 december 2006	CROW (www.rivm.nl)	Bijlage IVf bij deze regeling
Toelichting op toepassen	TNO-rapport. TNO 2014	11-11-2015	TNO	Bijlagen XVIIIc en

van methoden voor meten en rekenen aan schietgeluid	R10135 | 1.1. Toelichting op toepassen van methoden voor meten en rekenen aan schietgeluid		(www.rivm.nl)	XVIIId bij deze regeling
V 1041	Leidraad voor den aanleg en een veilig bedrijf van electrische sterkstroominstallaties in fabrieken en werkplaatsen (Fabrieksvoorschriften) - Deel II - Hooge spanning (bestaande bouw)	1942	NNI (www.nen.nl)	Hoofdstuk 3 Bbl
Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning	Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning	2026~~0~~	IPLO (www.iplo.nl)	Hoofdstukken 6 en 8 van deze regeling
Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen	Verwerking waterfractie gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen	April 2001	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo~~helpdeskwater~~.nl)	Bijlage XVIII Bkl
Voorschrift monitoring veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk	Voorschrift monitoring veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk	Versie 3, 2020	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (www.iplo.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
Voorwaarden en Normen Nationale Hypotheekgarantie	Voorwaarden en Normen	2022-1	Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (www.nhg.nl)	Hoofdstuk 5 Bkl

[1] Bal: Besluit activiteiten leefomgeving; Bbl: Besluit bouwwerken leefomgeving; Bkl: Besluit kwaliteit leefomgeving.

D

Bijlage V wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage V (huisvestingssystemen en emissiefactoren)

Code	Beschrijving huisvestingssysteem	Nummer systeembeschrijving	Emissiefactor per dierplaats		
			ammoniak (kg NH_3/jaar)	geur (ouE/sec)	fijnstof (g PM_{10}/jaar)
HOOFDCATEGORIE A: RUNDVEE					
HA1	**Diercategorie melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief kalveren jonger dan 14 dagen)**				
HA1.1	Grupstal met drijfmest	OW 1993.09.V1	5,7	–	81
HA1.2	Ligboxenstal met hellende vloer en giergoot waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een	OW 1993.03.V1, OW 1993.04.V1, OW 1993.05.V1, OW 1993.06.V1, OW 1994.08.V1	10,2	–	148

	dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid				
HA1.3	Ligboxenstal met hellende vloer en spoelsysteem	OW 1994.03.V1	9,2	–	148
HA1.4	Ligboxenstal met hellende vloer en giergoot met spoelsysteem of roostervloer met spoelsysteem	OW 2001.28.V1	10,2	–	148
HA1.5	Ligboxenstal met dichte geprofileerde hellende vloer waarvoor de omgevings-vergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2009.11.V1	11,0	–	148
HA1.6	Ligboxenstal met dichte hellende vloer met rubber toplaag waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2009.22.V1	11,0	–	148
HA1.7	Ligboxenstal met sleufvloer waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die recht-matig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2010.14.V1, OW 2010.24.V1	11,8	–	148
HA1.8	Ligboxenstal met roostervloer met bolle rubber toplaag en afdichtflappen in roosterspleten waarvoor voor 12 april 2017 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2010.30.V1	6,0	–	148
HA1.9	Ligboxenstal met roostervloer met bolle rubber toplaag g waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een ver- gunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een die- renverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2010.31.V1	7	–	148
HA1.10	Ligboxenstal met geprofileerde vloer met	OW 2010.32.V1	11,8	–	148

	hellende sleuven en regelmatige mestafstorten waarvoor voor 20 juli 2018 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum				
HA1.11	Ligboxenstal met geprofileerde vloer met hellende sleuven en regelmatige mestafstorten waarvoor voor 20 juli 2018 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2010.33.V1	12,2	–	148
HA1.12	Ligboxenstal met roostervloer met cassettes in de roosterspleten waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2010.34.V1	7	–	148
HA1.13	Ligboxenstal met geprofileerde vloer met hellende sleuven en regelmatige mestafstorten met afdichtflappen waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2010.35.V1	7	–	148
HA1.14	Ligboxenstal met geprofileerde vloer met hellende sleuven en regelmatige mestafstorten met afdichtkleppen waarvoor voor 20 juli 2018 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2010.36.V1	10,3	–	148
HA1.15	Ligboxenstal met V-vormige vloer met gietasfalt in combinatie met een gierafvoerbuis en met mestschuif waarvoor voor 20 juli 2018 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze	OW 2012.01.V1	11,7	–	148

	vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum				
HA1.16	Mechanisch geventileerde stal met een chemisch luchtwassysteem waarvoor voor 20 juli 2018 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2012.02.V1	5,1	–	148
HA1.17	Ligboxenstal met V-vormige vloer van geprofileerde vloerelementen in combinatie met een gierafvoerbuis waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2012.04.V1	8	–	148
HA1.18	Ligboxenstal met roostervloer met hellende groeven of hellend gelegd met afdichtkleppen in roosterspleten waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2012.05.V1	11	–	148
HA1.19	Ligboxenstal met geprofileerde hellende vloer met perforaties waarvoor voor 6 mei 2020 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2012.08.V1	10,1	–	148
HA1.20	Ligboxenstal met geprofileerde vloer met hellende sleuven en regelmatige mestafstorten met afdichtingen waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2030, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2030 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2030 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2013.01.V1	7	–	148
HA1.21	Ligboxenstal met sleufvloer met in doorsteken, wachtruimte en doorlopen een roostervloer met bolle rubber	OW 2013.03.V1	11	–	148

	toplaag en afdichtflappen in roosterspleten waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid n				
HA1.22	Ligboxenstal met geprofileerde vloer met hellende sleuven met urineafvoergat of met regelmatige mestafstorten met afdichtkleppen waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2030, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2030 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2030 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2013.04.V1	6	–	148
HA1.23	Ligboxenstal met geprofileerde vloer met hellende sleuven, aaneengesloten of met regelmatige mestafstorten met afdichtflappen waarvoor de omgevings-vergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2030, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in ge- bruik is genomen voor 1 januari 2030 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2030 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2013.05.V1	7	–	148
HA1.24	Ligboxenstal met vloer met geprofileerde rubber matten met hellend profiel en regelmatige mestafstorten met afdichtflappen waarvoor voor 6 mei 2020 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2013.06.V1	10,3	–	148
HA1.25	Ligboxenstal met hellende vloer met geprofileerde rubber matten en centrale giergoot waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2030, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2030 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2030 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2013.07.V1	8	–	148
HA1.26	Ligboxenstal met roostervloer met hellende groeven of hellend gelegd met afdichtkleppen in roosterspleten en	OW 2014.02.V1	8	–	148

	vernevelsysteem				
HA1.27	ligboxenstal met roostervloer met een rubber toplaag en bevestigingsnokken met een geprofileerd oppervlak, kunststof kleppen in de roosterspleten ~~Ligboxenstal met roostervloer met rubbermatten en composietnokken met hellend profiel en cassettes in roosterspleten~~ waarvoor de omgevings-vergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2027, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2027 en die is toegepast in een dierenverblijf dat na 1 januari 2027 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2015.05.V1	6	–	148
HA1.28	Ligboxenstal met geprofileerde hellende vloer met holtes voor gieropvang en -afvoer aan zijkant waarvoor voor 1 januari 2019 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2015.06.V1	9,9	–	148
HA1.29	Ligboxenstal met roostervloer met bolle rubber toplaag waarvoor de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 1 januari 2030, of, in het geval een ver- gunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2030 en die is toegepast in een die- renverblijf dat na 1 januari 2030 niet is vervangen of uitgebreid	OW 2017.06.V1	8	–	148
HA1.30	Ligboxenstal met sleufvloer met geprofileerde rubber tegels waarvoor voor 20 juli 2023 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2018.02.V1	8,1	–	148
HA1.31	Ligboxenstal met vlakke betonnen vloerplaten met sleuven, voorzien van profiel met 1% hellende groeven richting een centrale giergoot met giergaten en mestverwijdering waarvoor voor 1 december 2022 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor	OW 2018.03.V1	9,1	–	148

	die datum				
HA1.32	Ligboxenstal met geprofileerde rubber oplegsleufvloer met hellende sleuven met gierafvoergaatjes waarvoor voor 1 januari 2024 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2018.06.V1	7,1	–	148
HA1.33	Ligboxenstal met dichte geprofileerde vloer met rubbermatten en composietnokken met hellend profiel waarvoor voor 1 januari 2024 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2018.07.V1	9,0	–	148
HA1.34	Ligboxenstal met vlakke vloer voorzien van rubberen sleufvloer, met vlakke langssleuven en geprofileerd rubber (hellende V-vorm), met groeven en nopjes tussen de langssleuven met vingermestschuif ~~Ligboxenstal met vlakke vloer met rubber sleufvloer, vlakke langssleuven en geprofileerd rubber (hellende V-vorm), groeven en nopjes tussen de langssleuven met vingermestschuif waarvoor voor 1 januari 2024 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of waarvoor tussen 1 januari 2024 en 26 april 2024 een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend, of, als een vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 26 april 2024~~	OW 2019.01.V2 ~~V1~~	8 ~~8,3~~	–	148
HA1.35	Ligboxenstal met urineopvangstation	OW 2021.05.V2~~V1~~	~~8,46~~	–	148
HA1.36	Ligboxenstal met een indrukbare drainerende loopvloer voorzien van een mestschuif, waarbij de urine en mest direct worden gescheiden en apart worden opgeslagen, waarvoor omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 2 oktober 2024 of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 2 oktober 2024	OW 2021.06.V1	6,4	–	148
HA1.37	Ligboxenstal voorzien van geprofileerde	OW 2021.07.V1	8,9	–	148

	rubberen oplegmatten met ruitprofiel onder 2% afschot naar een centrale giergoot en frequente mestverwijdering met vaste mestschuif, waarvoor een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 2 oktober 2024, of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 2 oktober 2024				
HA1.38	Natuurlijk geventileerde ligboxenstal met een roostervloer voorzien van inlays met urineafvoergaatjes in de roosterspleten, frequent bevochtigen en schoonzuigen van de vloer door een mestverzamelrobot en een mechanische kelderluchtafzuiging met een chemisch luchtwassysteem (95% emissiereductie)	OW 2021.08.V1	3	-	148
HA1.39	Ligboxenstal met V-vormige vloer van geprofileerde vloerelementen in een helling van 3,5% in combinatie met een gierafvoerbuis, waarvoor omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit is verleend voor 9 maart 2026 of, in het geval een vergunning niet vereist was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor 9 maart 2026	OW 2022.01.V1	6,2	-	148
HA1.100	Overige huisvestingssystemen		13	–	148
HA2	**Diercategorie vrouwelijk jongvee jonger dan 2 jaar, diercategorie fokstieren jonger dan 2 jaar**				
HA2.100	Overige huisvestingssystemen		4,4	–	38
HA3	**Diercategorie vleeskalveren jonger dan 1 jaar**				
HA3.1	Stal met hellende roostervloer in combinatie met hellende schijnvloer onder roostervloer waarvoor voor 6 mei 2020 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum	OW 2012.09.V1	2,5	35,6	33
HA3.2	Stal met volledige roostervloer voorzien van een bolle rubber toplaag en afdichtkleppen in de roosterspleten waarvoor voor 20 juli 2023 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze	OW 2018.04.V1	1,9	31,2	22

	vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum				
HA3.100.1	Overige huisvestingssystemen - blank		~~5,0~~3,5	~~41,6~~35,6	~~14~~33
HA3.100.2	Overige huisvestingssystemen - rosé		3,4	42,3	15
HA4	**Diercategorie zoogkoeien van 2 jaar en ouder (inclusief ongespeende kalveren)**				
HA4.100	Overige huisvestingssystemen		4,1	–	86
HA5	**Diercategorie overig vleesvee vanaf spenen en jonger dan 2 jaar**				
HA5.100	Overige huisvestingssystemen		5,3	35,6	170
HA6	**Diercategorie overig rundvee van 2 jaar en ouder**				
HA6.100	Overige huisvestingssystemen		6,2	–	170
HOOFDCATEGORIE B: SCHAPEN					
HB1	**Diercategorie schapen van 1 jaar en ouder (inclusief lammeren)**				
HB1.100	Overige huisvestingssystemen (beweiden)		0,7	7,8	–
HOOFDCATEGORIE C: GEITEN					
HC1	**Diercategorie geiten van 1 jaar en ouder (inclusief bijbehorende lammeren tot 31 dagen)**				
HC1.100.1	Overige huisvestingssystemen – natuurlijke ventilatie		~~3,7~~1,9	18,8	100~~19~~
HC1.100.2	Overige huisvestingssystemen – mechanische ventilatie		4,7	18,8	100
HC2	**Diercategorie geiten ~~vanaf 61 dagen~~ tot 1 jaar**				
HC2.100	Overige huisvestingssystemen		0,8	11,3	10
~~**HC3**~~	~~**Diercategorie geiten tot 61 dagen**~~				
~~HC3.100~~	~~Overige huisvestingssystemen~~		~~0,2~~	~~5,7~~	~~10~~

HOOFDCATEGORIE D: VARKENS					
HD1	**Diercategorie gespeende biggen minder dan 25 kg**				
HD1.1	Vlakke gecoate keldervloer met mestschuif	OW 1993.01.V2~~1~~	0,20	5,4	56
HD1.2	Gedeeltelijk rooster met spoelgotensysteem	OW 1994.09.V2~~1~~ OW 1997.01.V2~~1~~	0,24	7,8	74
HD1.3	Mestopvang in en spoelen met aangezuurde vloeistof				
HD1.3.1	Volledig rooster	OW 1996.05.V2~~1~~	0,18	7,8	56
HD1.3.2	Gedeeltelijk rooster	OW 1996.05.V2~~1~~	0,25	7,8	74
HD1.4	Mestband in mestkanaal met metalen driekantrooster	OW 1996.06.V2~~1~~	0,23	5,4	74
HD1.5	Ondiepe mestkelders met water- en mestkanaal				
HD1.5.1	Oppervlakte mestkanaal ten hoogste 0,13 m^2 per dierplaats	OW 1996.01.V2~~1~~	0,26	5,4	74
HD1.5.2	Oppervlakte mestkanaal ten hoogste 0,19 m^2 per dierplaats	OW 2001.14.V2~~1~~	0,33	7,8	74
HD1.6	Schuine putwand				
HD1.6.1	Emitterende mestoppervlakte ten hoogste 0,07 m^2 per dierplaats, ongeacht groepsgrootte	OW 2001.13.V2~~1~~	0,17	5,4	74
HD1.6.2	Emitterende mestoppervlakte 0,07–0,10 m^2 per dierplaats in groepen tot 30 dieren	OW 2004.06.V2~~1~~	0,21	5,4	74
HD1.6.3	Emitterende mestoppervlakte 0,07–0,10 m^2 per dierplaats in groepen vanaf 30 dieren zonder spoelgoten	OW 2010.04.V2~~1~~	0,18	5,4	74
HD1.6.4	Emitterende mestoppervlakte 0,07–0,10 m^2 per dierplaats in groepen vanaf 30 dieren met spoelgoten	OW 1999.05.V2~~1~~, OW 1999.06.V2~~1~~	0,18	7,8	74
HD1.7	Gedeeltelijk rooster met verkleinde mestoppervlakte	OW 2001.16.V2~~1~~	0,39	7,8	74
HD1.8	Mestopvang in water met mestafvoersysteem	OW 2006.07.V2~~1~~	0,15	5,4	56
HD1.9	Volledig rooster met water- en mestkanaal	OW 2010.05.V2~~1~~	0,20	5,4	56
HD1.10	Koeldeksysteem (150% koeloppervlakte)	OW 2010.12.V2~~1~~	0,17	5,4	56
HD1.11	Hok met conditionering van de ligvloertemperatuur, mestkelders met water- en mestkanaal, voerbak en watervoorziening boven het waterkanaal, mestkanaal met metalen driekant roostervloer met mestspleet, beide kanalen voorzien van een pan met watervulsysteem, dagelijkse mestafvoer	OW 2019.02.V2~~1~~	0,21	5,4	56

	uit het mestkanaal en een emitterend mestoppervlakte van ten hoogste 0,062 m^2 per dierplaats waarvoor voor 1 januari 2023 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of, als deze vergunning niet nodig was, dat rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum				
HD1.100	Overige huisvestingssystemen		0,69	7,8	74
HD2	**Diercategorie kraamzeugen (inclusief biggen tot spenen)**				
HD2.1	Spoelgotensysteem, spoelen met dunne mest	OW 1993.12.V~~1~~2, OW 1999.02.V~~1~~2	3,3	27,9	160
HD2.2	Kunststof schijnvloer met schuif onder rooster	OW 1994.02.V~~1~~2	3,7	27,9	160
HD2.3	Vlakke gecoate keldervloer met mestschuif	OW 1994.06.V~~1~~2	4,0	27,9	160
HD2.4	Hellende gecoate keldervloer met giergoot en mestschuif	OW 1994.07.V~~1~~2	3,1	27,9	160
HD2.5	Ondiepe mestkelders met mest- en waterkanaal	OW 1995.08.V~~1~~2	4,0	27,9	160
HD2.6	Mestopvang in en spoelen met aangezuurde vloeistof	OW 1996.04.V~~1~~2	3,1	27,9	160
HD2.7	Mestkanaal en hellende (schijn)vloer onder roostervloer	OW 2001.17.V~~1~~2	5,0	27,9	160
HD2.8	Schuiven in mestgoot	0W 2001.18.V~~1~~2	2,5	27,9	160
HD2.9	Waterkanaal met afgescheiden mestkanaal of mestbak	OW 2004.07.V~~1~~2	2,9	27,9	160
HD2.10	Mestpan	OW 2006.08.V~~1~~2	2,9	27,9	160
HD2.11	Mestgoot met mestafvoersysteem	OW 2010.06.V2~~1~~	3,2	27,9	160
HD2.12	Mestpan met water- en mestkanaal	OW 2010.07.V2~~1~~	2,9	27,9	160
HD2.13	Mestpan met water- en mestkanaal en koelsysteem	OW 2018.01.V2~~1~~	1,3	27,9	160
HD2.14	Koeldeksysteem (150% koeloppervlakte)	OW 2010.15.V~~1~~2	2,4	27,9	160
HD2.100	Overige huisvestingssystemen		8,3	27,9	160
HD3	**Diercategorie guste en dragende zeugen**				
HD3.1	Smalle ondiepe mestkanalen met metalen driekantrooster en rioleringssysteem (individuele huisvesting)	OW 1995.02.V2~~1~~	2,4	18,7	175
HD3.2	Mestgoot met combinatierooster en	OW 1995.05.V2~~1~~	1,8	18,7	175

	frequente mestafvoer (individuele huisvesting)				
HD3.3	Spoelgotensysteem met dunne mest				
HD3.3.1	Individuele huisvesting	OW 1995.07.V2~~1~~	2,5	18,7	175
HD3.3.2	Groepshuisvesting	OW 1998.01.V2~~1~~, OW 1999.03.V~~1~~2	2,5	18,7	175
HD3.4	Mestopvang in en spoelen met aangezuurde vloeistof				
HD3.4.1	Individuele huisvesting	OW 1996.03.V2~~1~~	1,8	18,7	175
HD3.4.2	Groepshuisvesting	OW 1998.02.V2~~1~~	1,8	18,7	175
HD3.5	Schuiven in mestgoot (individuele huisvesting)	OW 2001.19.V2~~1~~	2,2	18,7	175
HD3.6	Mestband in mestkanaal met metalen driekantrooster	OW 2008.11.V2~~1~~	2,2	18,7	175
HD3.7	Koeldeksysteem				
HD3.7.1	115% koeloppervlakte (individuele huisvesting)	OW 2010.16.V2~~1~~	2,2	18,7	175
HD3.7.2	135% koeloppervlakte (groepshuisvesting)	OW 2010.17.V2~~1~~	2,2	18,7	175
HD3.8	Groepshuisvesting zonder strobed met voerligboxen of voerstations en schuine putwanden in mestkanaal				
HD3.8.1	Met metalen driekantrooster	OW 2010.08.V2~~1~~	2,3	18,7	175
HD3.8.2	Met anders dan metalen driekantrooster	OW 2006.09.V2~~1~~	2,5	18,7	175
HD3.9	Rondloopstal met voerstation en strobed	OW 2010.09.V2~~1~~	2,6	18,7	175
HD3.10	Hok met kelders met water- en mestkanaal, vloervoedering, mestkanaal met metalen driekant roostervloer met mestspleet, mest- en watergoot met schuine puntwanden, koelsysteem en watervul- en spoelsysteem in mestgoot, dagelijkse mestafvoer en een emitterend mestoppervlakte van ten hoogste 0,3 m^2 per dierplaats waarvoor voor 1 januari 2023 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of, als deze vergunning niet nodig was, dat rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2023	OW 2019.03.V2~~1~~	1,5	18,7	175
HD3.100	Overige huisvestingssystemen (groepshuisvesting)		4,2	18,7	175
HD3.101	Overige huisvestingssystemen (individuele huisvesting)		4,2	18,7	175
HD4	**Diercategorie dekberen van 7**				

	maanden en ouder				
HD4.100	Overige huisvestingssystemen		5,5	18,7	180
HD5	**Diercategorie vleesvarkens van 25 kg en meer, diercategorie opfokberen van 25 kg en meer en jonger dan 7 maanden diercategorie opfokzeugen van 25 kg en meer**				
HD5.1	Scharrelvleesvarkens in beddenstal	OW 2001.30.V2~~1~~	1,9	23,0	153
HD5.2	Gehele dierplaats onderkelderd zonder stankafsluiter	OW 2001.23.V2~~1~~	4,5	23,0	153
HD5.3	Mestopvang in en spoelen met ammoniakarme vloeistof (inclusief aanzuren)	OW 1993.10.V2~~1~~, OW 1993.11.V~~1~~2, OW 1995.03.V2~~1~~, OW 2001.24.V2~~1~~	1,6	17,9	153
HD5.4	Metalen driekantrooster met mestopvang in met formaldehyde behandelde mestvloeistof	OW 1995.01.V2~~1~~	1,0	17,9	153
HD5.5	Metalen driekantrooster met mestopvang in water	OW 1995.06.V2~~1~~	1,3	17,9	153
HD5.6	Spoelgotensysteem met metalen driekantrooster	OW 1998.03.V2~~1~~	1,2	23,0	153
HD5.7	Spoelgotensysteem met rooster	OW 1998.04.V2~~1~~, OW 1999.04.V2~~1~~	1,7	23,0	153
HD5.8	Water- en mestkanaal	OW 2001.03.V2~~1~~	1,7	23,0	153
HD5.9	Mestkanaal met schuine putwand (en waterkanaal)				
HD5.9.1	Met metalen driekantrooster op mestkanaal				
HD5.9.1.1	Emitterende mestoppervlakte ten hoogste 0,18 m^2 per dierplaats met spoelgoten	OW 1997.04.V2~~1~~	1,0	23,0	153
HD5.9.1.2	Emitterende mestoppervlakte 0,18–0,27 m^2 per dierplaats zonder spoelgoten	OW 2004.03.V2~~1~~	1,0	17,9	153
HD5.9.1.3	Emitterende mestoppervlakte 0,18–0,27 m^2 per dierplaats met spoelgoten	OW 1997.04.V2~~1~~	1,4	23.0	
HD5.9.1.4	Emitterende mestoppervlakte 0,18–0,27 m^2 per dierplaats zonder spoelgoten	OW 2004.04.V2~~1~~	1,4	17,9	153
HD5.9.2	Met anders dan metalen driekantrooster op mestkanaal				
HD5.9.2.1	Emitterende mestoppervlakte ten hoogste 0,18 m^2 per dierplaats	OW 2004.05.V2~~1~~	1,5	17,9	153
HD5.9.2.2	Emitterende mestoppervlakte 0,18–0,27 m^2 per dierplaats	OW 2010.10.V2~~1~~	1,9	23,0	153

HD5.10	Koeldeksysteem (200% koeloppervlakte)				
HD5.10.1	Met metalen driekantrooster				
HD5.10.1.1	Emitterende mestoppervlakte ten hoogste 0,5 m^2 per dierplaats	OW 2004.08.V2~~1~~	1,2	17,9	153
HD5.10.1.2	Emitterende mestoppervlakte ten hoogste 0,8 m^2 per dierplaats	OW 2010.19.V~~1~~2	1,5	17,9	153
HD5.10.2	Met anders dan metalen driekantrooster				
HD5.10.2.1	Emitterende mestoppervlakte ten hoogste 0,6 m^2 per dierplaats	OW 2010.20.V2~~1~~	1,6	17,9	153
HD5.10.2.2	Emitterende mestoppervlakte 0,6–0,8 m^2 per dierplaats	OW 2001.01.V2~~1~~	2,4	23,0	153
HD5.11	Koeldeksysteem (170% koeloppervlakte) met metalen driekantrooster				
HD5.11.1	Emitterende mestoppervlakte mestkanaal groter dan 0,5 m^2, maar ten hoogste 0,67 m^2 per dierplaats	OW 2001.25.V2~~1~~	1,7	23	153
HD5.11.2	Emitterende mestoppervlakte mestkanaal ten hoogste 0,5 m^2 per dierplaats	OW 2019.05.V2~~1~~	1,4	17,9	153
HD5.12	Bollevloerhok met betonnen morsrooster en metalen driekantrooster				
HD5.12.1	Emitterende mestoppervlakte ten hoogste 0,22 m^2 per dierplaats	OW 2001.27.V2~~1~~	1,4	17,9	153
HD5.12.2	Emitterende mestoppervlakte ten hoogste 0,33 m^2 per dierplaats	OW 2001.27.V2~~1~~	2,0	23,0	153
HD5.13	Mestband in mestkanaal met metalen driekantrooster	OW 2008.11.V2~~1~~	1,1	17,9	153
HD5.14	Hok met mestkelders met water- en mestkanaal, voerbak en watervoorziening boven het waterkanaal, mestkanaal met metalen driekant roostervloer, mestgoot met schuine putwanden, koelsysteem en watervul- en spoelsysteem, dagelijkse mestafvoer en een emitterende mestoppervlakte van ten hoogste 0,08 m^2 per dierplaats waarvoor voor 1 januari 2023 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht of, als deze vergunning niet nodig was, dat rechtmatig in gebruik is genomen voor 1 januari 2023	OW 2019.04.V2~~1~~	0,77	17,9	153
HD5.100	Overige huisvestingssystemen		3,0	23,0	153
HOOFDCATEGORIE E: KIPPEN					
HE1	**Diercategorie opfokhennen en -hanen van legkippen jonger dan 18 weken**				

HE1.1	Kooihuisvesting				
HE1.1.1	Batterij met mestband	OW 1993.07.V1	0,020	0,18	2
HE1.1.2	Batterij met mestbandbeluchting				
HE1.1.2.1	Beluchting 0,2 m^3/uur per dierplaats	OW 1993.08.V1	0,020	0,18	2
HE1.1.2.2	Beluchting 0,4 m^3/uur per dierplaats	OW 1997.03.V1	0,006	0,18	2
HE1.1.3	Batterij met mestbandbeluchting en bovenliggende droogtunnel	OW 1999.01.V1	0,010	0,18	2
HE1.1.4	Batterij met mestschuiven en centrale mestband	OW 1995.04.V1	0,011	0,18	2
HE1.1.5	Batterij met open mestopslag	OW 2001.04.V1	0,045	0,18	2
HE1.1.6	Batterij met mest- en luchtkanaal	OW 2001.05.V1	0,208	0,18	2
HE1.1.7	Koloniehuisvesting met mestbandbeluchting 0,7 m^3/uur per dierplaats	OW 2009.10.V1	0,016	0,18	8
HE1.2	Grondhuisvesting				
HE1.2.1	Strooiselvloer (eventueel met roostervloer)	OW 2001.06.V1	0,170	0,18	30
HE1.2.2	Warmteheaters en ventilatoren	OW 2009.14.V1	0,088	0,18	30
HE1.2.3	Verhoogde roostervloer met daarboven oplierbare en/of opklapbare roosters	OW 2015.03.V1	0,110	0,18	30
HE1.2.4	Warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag	OW 2011.13.V1	0,088	0,18	30
HE1.3	Volièrehuisvesting				
HE1.3.1	Ten minste 50% rooster met mestband	OW 2005.02.V1	0,050	0,18	23
HE1.3.2	65–70% rooster en mestbandbeluchting 0,3 m^3/uur per dierplaats	OW 2005.03.V1	0,030	0,18	23
HE1.3.3	45–55% rooster en mestbandbeluchting				
HE1.3.3.1	Beluchting 0,1 m^3/uur per dierplaats	OW 2006.10.V1	0,030	0,18	23
HE1.3.3.2	Beluchting 0,3 m^3/uur per dierplaats	OW 2006.10.V1	0,023	0,18	23
HE1.3.4	30–35% rooster en mestbandbeluchting 0,4 m^3/uur per dierplaats	OW 2006.11.V1	0,014	0,18	23
HE1.3.5	55-60% rooster en mestbandbeluchting 0,4 m^3/uur per dierplaats	OW 2006.12.V1	0,020	0,18	23
HE1.100	Overige huisvestingssystemen (niet-batterijhuisvesting)		0,170	0,18	30
HE1.101	Overige huisvestingssystemen (batterijhuisvesting)		0,045	0,18	30
HE2	**Diercategorie legkippen van 18 weken en ouder, diercategorie ouderdieren van legkippen van 18 weken en ouder**				
HE2.1	Kooihuisvesting				

HE2.1.1	Verrijkte kooien met mestbandbeluchting	OW 2005.11.V1	0,030	0,35	23
HE2.1.2	Koloniehuisvesting met mestbandbeluchting	OW 2009.10.V1	0,030	0,35	23
HE2.2	Grondhuisvesting				
HE2.2.1	Circa 1/3 strooiselvloer en circa 2/3 roostervloer	OW 2001.09.V1	0,402	0,34	84
HE2.2.2	Met beluchting onder gedeeltelijk verhoogde roostervloer	OW 2010.21.V1	0,110	0,34	84
HE2.2.3	Met mestbeluchting via buizen onder beun	OW 2001.10.V1	0,125	0,34	84
HE2.2.4	Met enkele buis onder beun aan beide zijden van legnest	OW 2011.09.V1	0,150	0,34	84
HE2.2.5	Met mestbeluchting via verticale ventilatiekokers	OW 2011.10.V1	0,150	0,34	84
HE2.2.6	Twee verdiepingen met mestbanden onder roosters	OW 2004.11.V1	0,068	0,34	84
HE2.2.7	Met frequente mest- en strooiselverwijdering	OW 2004.12.V1	0,106	0,34	84
HE2.3	Volièrehuisvesting				
HE2.3.1	Ten minste 50% rooster met mestband	OW 2004.09.V1	0,090	0,34	65
HE2.3.2	45–55% roosters en mestbandbeluchting				
HE2.3.2.1	Beluchting ten minste 0,2 m^3/uur per dierplaats	OW 2004.10.V1	0,055	0,34	65
HE2.3.2.2	Beluchting ten minste 0,5 m^3/uur per dierplaats	OW 2004.10.V1	0,042	0,34	65
HE2.3.3	30–35% roosters en mestbandbeluchting 0,7 m^3/uur per dierplaats	OW 2005.04.V1	0,025	0,34	65
HE2.3.4	55–60% roosters en mestbandbeluchting 0,7 m^3/uur per dierplaats	OW 2005.05.V1	0,037	0,34	65
HE2.100	Overige huisvestingssystemen		0,315	0,34	84
HE3	**Diercategorie ouderdieren van vleeskuikens in opfok jonger dan 19 weken**				
HE3.1	Mixluchtventilatie	OW 2005.10.V1	0,114	0,18	23
HE3.2	Warmteheaters en ventilatoren	OW 2009.14.V1	0,129	0,18	23
HE3.3	Warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag	OW 2011.13.V1	0,129	0,18	23
HE3.4	Luchtmengsysteem voor droging strooisellaag met warmtewisselaar	OW 2010.13.V1	0,077	0,18	23

HE3.5	Buizenverwarming waarvoor voor 1 december 2022 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, die rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum en die is toegepast in een dierenverblijf dat nadien niet is vervangen of uitgebreid	OW 2017.01.V1	0,044	0,18	23
HE3.100	Overige huisvestingssystemen		0,250	0,18	23
HE4	**Diercategorie ouderdieren van vleeskuikens van 19 weken en ouder**				
HE4.1	Groepskooi met mestband en geforceerde mestdroging	OW 1995.09.V1, OW 1996.07.V1, OW 2009.23.V1	0,080	0,93	8
HE4.2	Grondhuisvesting ~~Volièrehuisvesting~~				
HE4.2.1	Met geforceerde mestdroging	OW 2010.22.V1	0,170	0,93	43
HE4.2.2	Met geforceerde mest- en strooiseldroging	OW 2010.23.V1	0,130	0,93	43
HE4.3	Perfosysteem op gedeeltelijk verhoogde roostervloer	OW 1998.05.V1	0,230	0,93	43
HE4.4	Grondhuisvesting met mestbeluchting				
HE4.4.1	Van bovenaf	OW 2004.13.V1	0,250	0,93	43
HE4.4.2	Met verticale slangen in mest	OW 2004.14.V1	0,435	0,93	43
HE4.4.3	Via buizen onder beun	OW 2010.03.V1	0,435	0,93	43
HE4.4.4	Via verticale ventilatiekokers	OW 2010.37.V1	0,435	0,93	43
HE4.5	Grondhuisvesting met mestbanden onder de roosters	OW 2007.10.V1	0,245	0,93	43
HE4.100	Overige huisvestingssystemen		0,580	0,93	43
HE5	**Diercategorie vleeskuikens**				
HE5.1	Zwevende vloer met strooiseldroging	OW 1993.02.V1, OW 1994.05.V1, OW 1996.02.V1, OW 1996.09.V1	0,004	0,33	22
HE5.2	Geperforeerde vloer met strooiseldroging	OW 1994.04.V1, OW 1996.08.V1	0,012	0,33	22
HE5.3	Etagesysteem met volledige roostervloer en mestbandbeluchting	OW 1997.02.V1	0,004	0,33	22
HE5.4	Grondhuisvesting met vloerverwarming	OW 2001.11.V1	0,038	0,33	22

	en vloerkoeling				
HE5.5	Mixluchtventilatie	OW 2005.10.V1	0,031	0,33	22
HE5.6	Etagesysteem met mestband en strooiseldroging	OW 2006.13.V1	0,017	0,33	22
HE5.7	Warmteheaters en ventilatoren	OW 2009.14.V1	0,035	0,33	22
HE5.8	Luchtmengsysteem voor droging strooisellaag met warmtewisselaar	OW 2010.13.V1	0,021	0,33	22
HE5.9	Luchtmengsysteem voor droging strooisellaag met warmteheaters	OW 2011.13.V1	0,035	0,33	22
HE5.10	Buizenverwarming	OW 2017.01.V1			
HE5.10.1	Huisvestingssysteem waarvoor voor 1 december 2022 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, dat rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum en dat is toegepast in een dierenverblijf dat nadien niet is vervangen of uitgebreid		0,012	0,33	22
HE5.10.2	Huisvestingssysteem dat niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in rij HE5.10.1		0,021	0,33	22
HE5.100	Overige huisvestingssystemen		0,068	0,33	22
HOOFDCATEGORIE F: PARELHOENDERS					
HF1	**Diercategorie vleesparelhoenders**				
HF1.1	Zwevende vloer met strooiseldroging	OW 1993.02.V1, OW 1994.05.V1, OW 1996.02.V1 OW 1996.09.V1	0,004	0,33	31 ~~22~~
HF1.2	Geperforeerde vloer met strooiseldroging	OW 1994.04.V1, OW 1996.08.V1	0,012	0,33	31 ~~22~~
HF1.3	Etagesysteem met volledige roostervloer en mestbandbeluchting	OW 1997.02.V1	0,004	0,33	31 ~~22~~
HF1.4	Grondhuisvesting met vloerverwarming en vloerkoeling	OW 2001.11.V1	0,038	0,33	31 22
HF1.5	Mixluchtventilatie	OW 2005.10.V1	0,031	0,33	31 ~~22~~
HF1.6	Etagesysteem met mestband en strooiseldroging	OW 2006.13.V1	0,017	0,33	31 ~~22~~
HF1.7	Warmteheaters en ventilatoren	OW 2009.14.V1	0,035	0,33	31 ~~22~~
HF1.8	Luchtmengsysteem voor droging strooisellaag met een warmtewisselaar	OW 2010.13.V1	0,021	0,33	31 ~~22~~
HF1.9	Warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag	OW 2011.13.V1	0,035	0,33	31 ~~22~~

HF1.10	Buizenverwarming	OW 2017.01.V1			
HF1.10.1	Huisvestingssysteem waarvoor voor 1 december 2022 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, dat rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum en dat is toegepast in een dierenverblijf dat nadien niet is vervangen of uitgebreid		0,012	0,33	31 ~~22~~
HF1.10.2	Huisvestingssysteem dat niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in rij HF1.10.1		0,021	0,33	31 ~~22~~
HF1.100	Overige huisvestingssystemen		0,068	0,33	31 ~~22~~
HOOFDCATEGORIE G: KALKOENEN					
HG1	**Diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen jonger dan 6 weken**				
HG1.1	Verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren	OW 2009.14.V1	0,08	0,29	23
HG1.2	Warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag	OW 2011.13.V1	0,08	0,29	23
HG1.3	Luchtmengsysteem voor droging strooisellaag met warmtewisselaar	OW 2010.13.V1	0,05	0,29	23
HG1.4	Buizenverwarming	OW 2017.01.V1			
HG1.4.1	Huisvestingssysteem waarvoor voor 1 december 2022 een omgevingsvergunning is verleend als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, of, als deze vergunning niet nodig was, dat rechtmatig in gebruik is genomen voor die datum en dat is toegepast in een dierenverblijf dat nadien niet is vervangen of uitgebreid		0,03	0,29	23
HG1.4.2	Huisvestingssysteem dat niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in rij HG1.4.1		0,05	0,29	23
HG1.100	Overige huisvestingssystemen		0,15	0,29	23
HG2	**Diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen van 6 weken en ouder en jonger dan 30 weken**				
HG2.1	Verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren	OW 2009.14.V1	0,24	1,55	163
HG2.2	Warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag	OW 2011.13.V1	0,24	1,55	163

HG2.3	Luchtmengsysteem voor droging strooisellaag met warmtewisselaar	OW 2010.13.V1	0,15	1,55	163
HG2.100	Overige huisvestingssystemen		0,47	1,55	163
HG3	**Diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen van 30 weken en ouder**				
HG3.100	Overige huisvestingssystemen		0,59	1,55	207
HG4	**Diercategorie vleeskalkoenen**				
HG4.1	Gedeeltelijk verhoogde strooiselvloer	OW 2001.12.V1	0,36	1,55	86
HG4.2	Mechanisch geventileerde stal met frequente strooiselverwijdering	OW 2005.07.V1	0,26	1,55	86
HG4.3	Verwarmingssysteem met warmteheaters en ventilatoren	OW 2009.14.V1	0,35	1,55	86
HG4.4	Warmteheaters met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag	OW 2011.13.V1	0,35	1,55	86
HG4.5	Luchtmengsysteem voor droging strooisellaag met warmtewisselaar	OW 2010.13.V1	0,21	1,55	86
HG4.100	Overige huisvestingssystemen		0,68	1,55	86
HOOFDCATEGORIE H: EENDEN					
HH1	**Diercategorie ouderdieren van vleeseenden**				
HH1.100	Overige huisvestingssystemen		0,320	0,49	182
HH2	**Diercategorie vleeseenden**				
HH2.1	Binnen mesten				
HH2.1.100	Overige huisvestingssystemen		0,210	0,49	84
HH2.2	Buiten mesten (per afgeleverd dier)		0,019	0,49	–
HOOFDCATEGORIE I: STRUISVOGELS					
HI1	**Diercategorie struisvogels jonger dan 4 maanden**				
HI1.100	Overige huisvestingssystemen		0,3	–	–
HI2	**Diercategorie struisvogels van 4 maanden en ouder en jonger dan 12 maanden**				
HI2.100	Overige huisvestingssystemen		1,8	–	–

HI3	**Diercategorie struisvogels van 12 maanden en ouder**				
HI3.100	Overige huisvestingssystemen		2,5	–	–
HOOFDCATEGORIE K: KONIJNEN					
HK1	**Diercategorie voedster**				
HK1.1	Mechanisch geventileerde stal met gescheiden afvoer van mest en urine	OW 2005.08.V1	0,77	–	–
HK1.2	Mechanisch geventileerde stal met gescheiden afvoer van mest en urine in een ‘deeppit’-systeem	OW 2024.01.V1	0,5	–	–
HK1.100	Overige huisvestingssystemen		1,20	–	-
HK2	**Diercategorie vlees- en opfokkonijnen tot dekleeftijd**				
HK2.1	Mechanisch geventileerde stal met gescheiden afvoer van mest en urine	OW 2005.09.V1	0,12	–	–
HK2.2	Mechanisch geventileerde stal met gescheiden afvoer van mest en urine in een ‘deeppit’-systeem	OW 2024.01.V1	0,12	–	–
HK2.100	Overige huisvestingssystemen		0,20	–	–
HOOFDCATEGORIE L: PAARDEN					
HL1	**Diercategorie paarden van 3 jaar en ouder**				
HL1.100	Overige huisvestingssystemen		5,0	–	–
HL2	**Diercategorie paarden jonger dan 3 jaar**				
HL2.100	Overige huisvestingssystemen		2,1	–	–
HL3	**Diercategorie pony's van 3 jaar en ouder**				
HL3.100	Overige huisvestingssystemen		3,1	–	–
HL4	**Diercategorie pony's jonger dan 3 jaar**				
HL4.100	Overige huisvestingssystemen		1,3	–	–

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 april 2027.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

A.W.H. Bertram

TOELICHTING

Algemeen deel

1. Inleiding
Deze wijziging van de Omgevingsregeling (hierna: wijzigingsregeling) omvat wijzigingen van de dataregistratie van de elektronische monitoring van luchtwassystemen, wijzigingen van de meetprotocollen, wijzigingen met betrekking tot het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning, wijzigingen in de emissiefactoren van 'overige huisvesting' voor kalveren en geiten, en wijzigingen van de systeembeschrijvingen van brongerichte stalsystemen voor varkens.

Artikel 4.9 is aangepast om de opgeslagen waarden van de parameters van het elektronisch monitoren van luchtwassystemen meer te standaardiseren.

Artikel 6.14a0 is toegevoegd. Dit artikel bevat overgangsrecht voor het berekenen van geur door het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf. In bijlage II bij de Omgevingsregeling (hierna: Or) is het versienummer gewijzigd om welke specifieke versie van dit normdocument het gaat.

In bijlage II bij de Or zijn verder de meetprotocollen voor ammoniak, fijnstof en geur vervangen door nieuwe Meetrichtlijnen: 'Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen', versie 3.

In bijlage V bij de Or zijn de emissiefactoren van 'overige huisvestingssystemen' voor vleeskalveren en geiten aangepast. Ook zijn de systeembeschrijvingen van emissiearme huisvestingssystemen voor varkens gewijzigd; deze hebben daarom een nieuw versienummer gekregen.

2. Inhoud van de wijzigingsregeling

2.1 Achtergrond wettelijk systeem
De regulering van milieubelastende activiteiten onder de Omgevingswet vindt voor emissiearme stalsystemen plaats via een stelsel van emissiegrenswaarden, emissiefactoren en emissiereductiepercentages. De emissiegrenswaarden bepalen uit welke huisvestingssystemen gekozen kan worden voor realisatie, uitbreiding of ingrijpende wijziging van een stal.

De emissiegrenswaarden voor ammoniak voor melkrundvee staan in artikel 4.818 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal), voor vleeskalveren in artikel 4.819 van het Bal en voor varkens, kippen en kalkoenen in artikel 4.820 van het Bal. Daarnaast staan emissiegrenswaarden voor fijnstof voor kippen, kalkoenen en eenden in artikel 4.822 van het Bal.

Aan de hand van de emissiefactoren en reductiepercentages wordt vastgesteld of wordt voldaan aan de in het Bal opgenomen emissiegrenswaarden voor ammoniak en fijnstof vanuit stallen, en de in het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) opgenomen geurnormen. De emissiefactoren voor huisvestingssystemen staan in bijlage V bij de Or. De emissiereductiepercentages voor aanvullende technieken staan in bijlage VI bij de Or. De emissiefactoren en

de reductiepercentages geven de gemiddelde emissiereductie uit een bepaald stalsysteem of staltechniek weer.

In afdeling 4.2 van de Or staan regels voor dierenverblijven. In artikel 4.1 is geregeld dat een huisvestingssysteem of aanvullende techniek moet voldoen aan de systeembeschrijving die is genoemd in bijlage V of bijlage VI bij de Or. In artikel 4.6 en 4.7 staan de rekenregels om de emissies te berekenen voor ammoniak en fijnstof. Daarnaast staan hier de meetmethoden voor emissies van stallen (artikel 4.8) en hoe data van luchtwassers moeten worden geregistreerd (artikel 4.9). Het berekenen van de emissie van geur is geregeld in artikel 6.14 van de Or. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning.

Bij het wijzigen van het omgevingsplan moet de gemeente ook het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning gebruiken. Dit is geregeld in artikel 8.31 van de Or. Door in hoofdstuk 6 en hoofdstuk 8 van de Or dezelfde rekenregels voor het berekenen van de geurbelasting voor te schrijven wordt gewaarborgd dat voor het bevoegd gezag bij opstellen omgevingsplan en voor degene die de activiteit verricht hetzelfde model wordt gebruikt.

2.2 Inhoud van de wijzigingsregeling

Met deze wijziging van de Or is artikel 4.9 gewijzigd en is een nieuw artikel 6.14a0 toegevoegd en zijn bijlage II en bijlage V op een aantal punten gewijzigd. Elke wijziging wordt afzonderlijk in onderstaande paragrafen toegelicht.

2.2.1 Registreren data luchtwassystemen

Artikel 4.9 van de Or is gewijzigd. Op grond van artikel 4.829, eerste lid, van het Bal is elektronische monitoring verplicht bij luchtwassystemen. In ditzelfde artikel van het Bal staat welke parameters gemonitord moeten worden: de pH van het waswater, de geleidbaarheid van het waswater, de totale spuiwaterproductie, de drukval over het filterpakket en het totale elektriciteitsverbruik van de waswaterpomp. Ook staat in artikel 4.829 van het Bal vermeld in welke eenheden deze parameters moeten worden geregistreerd. Verder staat in dat artikel dat deze parameters moeten voldoen aan de bandbreedtes in de opleveringsverklaring of de systeembeschrijving. Als hieraan niet wordt voldaan, moeten maatregelen worden getroffen om de werking van het luchtwassysteem te waarborgen.

In artikel 4.9 van de Or staat dat de waarden van de monitoring van deze parameters moeten worden opgeslagen in een csv-databestand, wat staat voor ‘comma separated values’. Via deze waarden kunnen toezichthouders controleren of de te monitoren parameters voldoen aan de bandbreedtes van de opleveringsverklaring of de systeembeschrijving. De gegevens uit de monitoring geven de toezichthouder informatie of een luchtwassysteem wel of niet goed in werking is en deze zijn daarom van belang bij het toezicht. Er zijn veel typen luchtwassystemen op de markt en verschillende manieren van dataloggen. Om de verwerking van de data te vereenvoudigen en te versnellen wordt een standaard output voorgeschreven.

Vanuit toezichthouders is aangegeven dat de aangeleverde databestanden van de elektronische monitoring te verschillend zijn qua format en dat toezicht op deze

data daardoor wordt bemoeilijkt. Dit komt doordat de eisen in artikel 4.9 van de Or niet specifiek genoeg waren. Daarom zijn deze specifieke vereisten met deze wijziging aan artikel 4.9 van de Or toegevoegd.

2.2.2 Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning

Artikel 6.14a0 is toegevoegd en bevat overgangsrecht voor het gebruik van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning. Bovendien is het versienummer van V-Stacks gewijzigd in bijlage II bij de Or.

In artikel 6.14, eerste lid, van de Or is het gebruik van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning verplicht gesteld voor het berekenen van geur. In artikel 8.31 van de Or is geregeld dat het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning moet worden gebruikt bij het stellen van regels in het omgevingsplan. In artikel 1.4 van de Or staat dat in bijlage II is bepaald welke uitgave van een norm van toepassing is.

2.2.2.1 Actualisatie verspreidingsmodel

Het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning is geactualiseerd en het versienummer is gewijzigd in bijlage II bij de Or. De uitkomsten van het rekenmodel hangen af van invoerparameters van de stal, de terreinruwheid en de meteorologische data. Met de actuele versie van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning wordt een betere benadering gegeven van de werkelijke geurbelasting dan met de vorige versie van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning. Het gebruik van het geactualiseerde verspreidingsmodel kan tot een hogere of een lagere berekende geurbelasting leiden.

In de geactualiseerde versie van het nieuwe verspreidingsmodel van 2026 zijn de gegevens van de terreinruwheid en de meteorologische data geactualiseerd. De ruwheid van een gebied is afhankelijk van de aanwezige vegetatie en gebouwen en is van invloed op de verspreiding van geur. De gegevens van de terreinruwheid en de meteorologie zijn gebaseerd op de gegevens die het ministerie van IenW jaarlijks bekend maakt voor de berekening van concentraties luchtverontreinigende stoffen[1]. In de geactualiseerde versie zijn de waarden voor de ruwheidslengtes vastgesteld op basis van de gegevens in het Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland (LGN2023). De meteorologische data zijn gebaseerd op de langjarige meteorologie uit de periode 2014-2023.

Tegelijk met het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning is ook het verspreidingsmodel V-Stacks-gebied geactualiseerd. Het verspreidingsmodel V-Stacks gebied wordt gebruikt om cumulatie van veehouderijen te berekenen. Dit is met name van belang bij omgevingsplannen. Het gebruik van dit verspreidingsmodel is niet verplicht gesteld en wordt daarom verder niet genoemd in deze regeling.

2.2.2.2 Overgangsrecht rekenmodel

Deze wijzigingsregeling voorziet in expliciet overgangsrecht voor situaties, waarbij deze wijziging zonder bepaald overgangsrecht onevenredige gevolgen zou hebben bij het beginnen, uitbreiden of wijzigen van het in een dierenverblijf houden van landbouwhuisdieren. Dit overgangsrecht ziet alleen op situaties die rechtmatig

[1] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/luchtkwaliteit/vraag-en-antwoord/hoe-kan-ik-luchtvervuiling-berekenen

mochten worden verricht, maar waarbij de activiteit nog niet is gestart. Voor bestaande en nieuwe situaties is geen overgangsrecht nodig.

Het overgangsrecht is gebaseerd op de regels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Hierin staat dat de geurregels van toepassing zijn bij het beginnen, uitbreiden of wijzigen van het in een dierenverblijf houden van landbouwhuisdieren (artikel 22.96). Op dat moment moet aan de waarden voor geur worden voldaan. Het zou kunnen dat een gemeente deze regels al in het nieuwe omgevingsplan heeft verwerkt. Hierbij moet de gemeente de instructieregels van het Bkl volgen. Op basis van de instructieregels zal deze regel in het nieuwe omgevingsplan vergelijkbaar zijn met de regel in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Het moment waarop aan de waarden voor geur moet worden voldaan, is dan niet anders dan volgt uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

Er kunnen situaties zijn waarbij degene die de activiteit gaat verrichten alle vereiste vergunningen heeft en eventueel ook een melding heeft gedaan, maar de vergunde of gemelde wijzigingen nog niet heeft gerealiseerd. Met andere woorden de dieren waarop de wijzigingen zien, worden nog niet gehouden. Door de wijziging van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning van de versie 2020 naar 2026 is het mogelijk dat de gewenste veranderingen met het nieuwe model niet meer voldoen aan de geurnormen, terwijl met het oude model wel werd voldaan. Met het artikel 6.14a0 is gewaarborgd dat degene die de activiteit gaat verrichten gebruik kan maken van overgangsrecht. Dit betekent bijvoorbeeld dat degene die al rechtmatig kon beginnen met het bouwen van een dierenverblijf of al begonnen was, nog tijd heeft om de bouw van het dierenverblijf tijdig af te ronden en de dieren te houden.

Met de internetconsultatie is het voornemen tot vervanging van het rekenmodel openbaar gemaakt, zodat degene die de activiteit gaat verrichten hiervan op de hoogte kan zijn. Daarom vervalt het overgangsrecht weer per 1 april 2028. Het overgangsrecht ziet bovendien alleen op situaties waarin toepassing van het geactualiseerde rekenmodel ertoe leidt dat de geurnorm wordt overschreden.

Het overgangsrecht is niet bedoeld voor lopende trajecten waarbij de omgevingsvergunning voor de activiteit op 1 april 2027 nog niet is verleend. Dan kan rekening worden gehouden met de nieuwe versie van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning.

Het vervangen van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning, versie 2020, door V-Stacks vergunning, versie 2026, heeft geen gevolgen voor bestaande situaties, zolang er niets wijzigt. Bestaande situaties zijn situaties die er al rechtmatig waren vóór inwerkingtreding van deze wijzigingsregeling en daarna niet zijn gewijzigd. Dit betekent dat wanneer in een bestaande situatie na actualisatie van het verspreidingsmodel niet langer wordt voldaan aan de geldende waarde voor geur, de activiteit niet hoeft te worden gewijzigd. Pas als er nieuwe wijzigingen of uitbreidingen zijn, moet worden getoetst aan de nieuwe waarden voor geur. Zowel voor de nieuwe als de oude situatie wordt dan uitgegaan van de geactualiseerde versie van het rekenmodel.

Voor nieuwe situaties geldt dat degene die wil beginnen met het wijzigen of het uitbreiden van het in een dierenverblijf houden van landbouwhuisdieren met

geuremissiefactor, het voorgeschreven model gebruikt. Met ingang van deze 1 april 2027 zal dit het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning, versie 2026, zijn. Door een actualisatie van de gegevens over de terreinruwheid en de meteorologische data, kan de berekende geurbelasting op geurgevoelige gebouwen hoger of lager uitvallen. Dit kan van invloed zijn op de mogelijkheden om te beginnen met of tot het wijzigen of uitbreiden van het houden van landbouwhuisdieren waarvoor een geuremissiefactor geldt. Omdat het gaat om toekomstige ontwikkelingen, is hiervoor geen overgangsrecht opgenomen.

2.2.3 Meetprotocollen
De versie van de meetprotocollen in bijlage II is gewijzigd. In artikel 4.8 staat welke protocollen moeten worden gebruikt voor het meten van emissies van ammoniak, geur en fijnstof. Dit zijn het Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij, het Protocol voor meting van fijnstofemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij en het Protocol voor meting van geuremissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij. In artikel 1.4 van de Or staat dat in bijlage II is bepaald welke uitgave van een norm van toepassing is.

Met artikel 4.824 van het Bal wordt geregeld dat de emissies van een innovatieve stal moeten worden gemeten, zodat kan worden vastgesteld welke emissiereductie wordt bereikt met een emissiearm stalsysteem of een aanvullende techniek. Deze metingen moeten worden uitgevoerd volgens het meetprotocol. Dit is in het belang van de veehouder die de stal (ver)bouwt, in het belang van de fabrikant die een systeem op de markt brengt en in het belang van het Rijk om innovatieve stallen die bijdragen aan een betere luchtkwaliteit breder toepasbaar te maken.

Zodra een maatwerkvoorschrift is gesteld voor een overig huisvestingssysteem waarbij het bevoegd gezag een andere emissiefactor voor ammoniak, fijnstof of geur heeft vastgesteld dan een bij ministeriële regeling vastgestelde emissiefactor, geldt een meetverplichting. Binnen twee jaar na het in gebruik nemen van dat huisvestingssysteem moeten de emissies worden gemeten volgens de bij ministeriële regeling gestelde regels. Ditzelfde geldt bij een maatwerkvoorschrift voor aanvullende technieken waarbij het bevoegde gezag een reductiepercentage voor ammoniak, fijnstof of geur heeft vastgesteld.

De meetprotocollen in bijlage II voor ammoniak, fijnstof en geur worden gewijzigd naar ‘Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen’, versie 3. In april 2026 heeft Wageningen University & Research een nieuwe meetrichtlijn gepubliceerd. Deze meetrichtlijn is opgesteld door de kennisinstellingen WUR, TNO, ILVO en VITO. Deze meetrichtlijn is geschreven in opdracht van het ministerie van LVVN en het ministerie van IenW, omdat de in bijlage II vastgelegde meetprotocollen waren verouderd en omdat voor emissiemonitoring in stallen met een doelvoorschriftvergunning geen meetrichtlijn voorhanden was. De nieuwe meetrichtlijn voldoet aan de huidige standaard binnen de wetenschap en is inclusief een gedeelte (deel C) over emissiemonitoring in stallen. In de nieuwe meetrichtlijn staat in deel A hoe gemeten moet worden in een stal, om een emissiearm huisvestingssysteem op te kunnen nemen in bijlage V bij de Or. In deel B staat hoe een stal met een aanvullende techniek bemeten moet worden om deze op te kunnen nemen in bijlage VI bij de Or.

De nieuwe meetrichtlijn is specifieker dan de vorige protocollen. De landbouwkundige randvoorwaarden zijn geactualiseerd en uitgebreid. Toegevoegd is dat waar mogelijk de emissies een jaar lang continu gemeten moeten worden in plaats van alleen de eerder verplichte zes metingen verspreid door het jaar. De nieuwe meetrichtlijn biedt hiermee een betere basis voor het vastleggen van de gemiddelde emissie-reducerende prestaties van stalmaatregelen.

Om de nieuwe meetrichtlijn verplicht toe te passen, zijn met deze wijzigingsregeling alle drie de namen van de protocollen, voor zowel ammoniak, fijnstof als geur, in bijlage II bij de Or aangepast naar 'Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen', versie 3, 2026. De link naar de publicatie van deze meetrichtlijn op de website van Wageningen University & Research is toegevoegd aan de vierde kolom in bijlage II, in plaats van de link naar de oude protocollen (uit 2017 en 2010).

2.2.4 Overige huisvesting vleeskalveren en geiten

De emissiefactoren voor overige huisvesting voor vleeskalveren en geiten zijn gewijzigd in bijlage V. De emissiefactoren voor huisvestingssystemen staan in bijlage V bij de Or. De emissiefactoren geven de gemiddelde emissiereductie uit een bepaald stalsysteem of staltechniek weer.

2.2.4.1 Vleeskalveren: wijziging emissiefactoren

De resultaten uit het onderzoek '*Stalemissie van ammoniak, methaan, lachgas, geur en PM10. Resultaten van praktijkmetingen in stallen voor jongvee, blankvleeskalveren, rosévleeskalveren, geiten, biggen, vleesvarkens en dragende zeugen'* (Mosquera et al., 2025) hebben aanleiding gegeven om de emissie uit 'overige huisvesting' voor vleeskalveren en geiten te herzien. De recente meetgegevens wijken namelijk af van de emissie uit 'overige huisvesting' zoals die was vastgelegd in bijlage V bij de Or. Daarom is naar aanleiding van dit onderzoek de Technische Adviespool (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) gevraagd om een analyse te doen naar de beschikbare cijfers. Op basis van dit advies zijn de emissiefactoren van deze diercategorieën herzien.

De emissiefactor voor overige huisvesting bij de diercategorie vleeskalveren jonger dan 1 jaar (HA3) is gewijzigd. Dit omdat uit de analyse van meetuitkomsten (zie alinea hiervoor) is gebleken dat deze niet overeenkomen met de meest recente kennis. De emissiefactoren van overige huisvesting voor de diercategorie vleeskalveren jonger dan 1 jaar is daarom aangepast. In de tabel hieronder zijn de oude en nieuwe emissiefactoren vermeld, zowel voor de categorie blank (HA3.100) als voor rosé (HA3.101).

Tabel 1: wijziging emissiefactoren overige huisvesting voor vleeskalveren

HA3 Diercategorie vleeskalveren jonger dan 1 jaar	Ammoniak kg/d/j		Geur ou/s/d		Fijnstof g/d/j	
	Bestaand	Nieuw	Bestaand	Nieuw	Bestaand	nieuw
HA3.100 Overige huisvesting - **blank**	3,5	**5,0**	35,6	**41,6**	33	**14**
HA3.101 Overige huisvesting – **rosé**	3,5	**3,4**	35,6	**42,3**	33	**15**

Voor vleeskalveren zijn twee emissiearme stalsystemen opgenomen in bijlage V: HA3.1 en HA3.2. Deze stalsystemen kunnen in nieuwe situaties niet meer worden toegepast, omdat de emissiefactoren zijn verlopen per respectievelijk 1 mei 2020 en 1 januari 2024. Deze emissiearme stalsystemen hebben destijds, voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, alleen een 'voorlopige emissiefactor' toegekend gekregen. Deze stalsystemen zijn in de jaren voor de genoemde einddata beschikbaar geweest en slechts in enkele stallen toegepast. Voor deze emissiearme stalsystemen worden de emissiefactoren daarom niet aangepast en ook niet achteraf nog gesplitst in de subcategorieën blank en rosé.

2.2.4.2 Geiten: wijziging emissiefactoren
Met deze wijzigingsregeling wordt bijlage V bij de Or ook aangepast voor de emissiefactoren van overige huisvestingssystemen voor geiten. Aanpassing is nodig, omdat de bestaande emissiefactoren voor geiten voor ammoniak en fijnstof niet meer representatief zijn. Dit blijkt uit de resultaten van het onderzoek *'Stalemissie van ammoniak, methaan, lachgas, geur en PM10. Resultaten van praktijkmetingen in stallen voor jongvee, blankvleeskalveren, rosévleeskalveren, geiten, biggen, vleesvarkens en dragende zeugen'* (Mosquera et al., 2025)[2]. De recente meetgegevens wijken af van de emissie uit 'overige huisvesting' zoals die was vastgelegd in bijlage V bij de Or. Daarom is naar aanleiding van dit onderzoek de Technische Adviespool (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) gevraagd om een analyse te doen naar de beschikbare cijfers. Op basis van dit advies zijn de emissiefactoren van deze diercategorie herzien.

Uit de meetresultaten en de analyse door de Technische Adviespool blijkt dat voor de emissie van ammoniak een verschil is aangetoond tussen stallen met een natuurlijke en met een mechanische ventilatie. De oorzaak voor dit verschil is terug te voeren tot verschillende factoren, die niet nader onderzocht zijn. Dit zijn onder andere een lager eiwitpercentage in het voer en een lagere gemiddelde temperatuur in een natuurlijk geventileerde stal, wat leidt tot een lagere ammoniakuitstoot dan een mechanisch geventileerde stal. Om deze reden is gekozen om twee categorieën 'overige huisvesting' voor geiten op te nemen in de bijlage.

Uit de meetresultaten blijkt dat de emissie van fijnstof veel hoger is dan in bijlage V stond vermeld. Op basis van de meest recente wetenschappelijke kennis is de emissiefactor voor fijnstof verhoogd. In het rapport (Mosquera et al., 2025) is een emissie berekend van 170 gram per dier per jaar. Omdat in de bemeten stallen het stroverbruik hoger is dan gebruikelijk en de frequentie van uitmesten hoger is dan gebruikelijk, is deze emissie op basis van het advies van de Technische Adviespool gecorrigeerd naar 100 gram per dier per jaar.

De gemeten geuremissie was niet significant anders dan de bestaande emissiefactor. Daarom is deze niet aangepast.

[2] Mosquera, J., Y. Goselink, P. van Valkengoed, J.M.G. Hol, 2025. Stalemissie van ammoniak, methaan, lachgas, geur en PM10. Resultaten van praktijkmetingen in stallen voor jongvee, blankvleeskalveren, rosévleeskalveren, geiten, biggen, vleesvarkens en dragende zeugen. Wageningen Livestock Research, Rapport 1512 (https://edepot.wur.nl/674362) .

De emissiefactor van subcategorie HC1 gaat ook gelden voor bijbehorende lammeren tot 31 dagen. Dit is in overeenstemming met de regels zoals die golden voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Tot 1 januari 2024 was dit geregeld in eindnoot 26 van de Regeling ammoniak en veehouderij. Dit is per abuis niet overgenomen in bijlage V bij de Or. Dit wordt nu gecorrigeerd. De emissiefactor voor geiten van 1 jaar en ouder (HC1) ziet nu ook op bijbehorende lammeren tot 31 dagen oud. Het gaat daarbij om de lammeren die op het bedrijf zijn geboren. Vanuit dierenwelzijn is het wenselijk om de lammeren langer op het bedrijf te kunnen houden. De dieren tot 31 dagen oud tellen ook niet mee in het aantal dieren dat onder HC1 valt. Als de lammeren vanaf 31 dagen oud op het bedrijf blijven, dan tellen de lammeren mee in het aantal dieren dat onder categorie HC2 valt.

De emissiefactor van HC1 wordt niet gecorrigeerd vanwege de bijbehorende lammeren tot 31 dagen. Bij de aanname dat per 100 melkgeiten jaarlijks circa 134 lammeren worden geboren en deze gemiddeld 30 dagen op het bedrijf blijven, zijn er op jaarbasis gemiddeld elf lammeren aanwezig. De bijbehorende emissies vallen ruimschoots binnen de foutmarge van de emissiefactoren voor HC1.

De subcategorieën HC2 en HC3 zijn samengevoegd. Subcategorie HC2 is gewijzigd van diercategorie geiten vanaf 61 dagen tot 1 jaar naar diercategorie geiten tot 1 jaar. De subcategorie HC3 is komen te vervallen. De dieren die voorheen vielen onder HC3 vallen onder de categorie HC2. De samenvoeging van HC2 en HC3 geeft geen reden om de emissiefactoren van HC2 aan te passen.

Tabel 2: wijziging emissiefactoren voor overige huisvesting geiten

Subcategorie	**Ammoniak (kg/d/jr)**		**Geur (OUe/s/d)**		**Fijnstof (g/d/j)**	
	nieuw	**bestaand**	**nieuw**	**bestaand**	**nieuw**	**bestaand**
HC1 diercategorie geiten van 1 jaar en ouder (inclusief bijbehorende lammeren tot 31 dagen)						
HC1.100 – Overige huisvestingssystemen – natuurlijk ventilatie	**3,7**	1,9	**18,8**	18,8	**100**	19
HC1.101 – Overige huisvestingssystemen – mechanisch ventilatie	**4,7**	1,9	**18,8**	18,8	**100**	19

Voor elk emissiearm stalsysteem en emissiearme techniek in bijlage V en bijlage VI geldt een systeembeschrijving, waarin staat hoe het systeem of de techniek moet worden geïnstalleerd, gebruikt en onderhouden. De systeembeschrijvingen hebben een OW-code. Deze is vermeld in de derde kolom in de bijlage. De

systeembeschrijvingen staan, aangeduid met de OW-codes, op de website van Informatiepunt Leefomgeving.

2.2.5 Systeembeschrijving brongerichte technieken varkens

De versienummers van de systeembeschrijvingen voor brongerichte technieken voor varkens zijn gewijzigd. In bijlage V staan naast de emissiefactoren ook de versienummers van systeembeschrijvingen die bij het emissiearme stalsysteem behoren. De systeembeschrijvingen zelf staan op de website van het Informatiepunt Leefomgeving.

Voor de brongerichte emissiearme huisvestingssystemen voor varkens is uit onderzoeken gebleken dat de emissiereducerende prestaties in de praktijk tegenvallen[3]. De gemiddelde emissiereductie is lager dan dat de emissiefactoren voor deze huisvestingssystemen weergeven.

Om de (beoordeling van de) emissiereducerende werking van stalsystemen en technieken in de praktijk te verbeteren, zijn verschillende beleidstrajecten ingezet. Een daarvan is het aanpassen van de systeembeschrijvingen, zodat naleving en toezicht op de werking van deze systemen verbetert. De systeembeschrijvingen voor de emissiearme huisvestingssystemen voor varkens zijn daarom gewijzigd. In bijlage V zijn de versienummers van de systeembeschrijvingen opgehoogd (van versie 1 naar versie 2).

De emissiereducerende werking wordt beter geborgd door de systeembeschrijvingen uit te breiden. Zo is nu voor al deze stalsystemen een onderhoudscontract verplicht, dat eerder alleen bij sommige stalsystemen was opgenomen. Dit verplichte onderhoud draagt bij aan het beter functioneren van de systemen in de praktijk. Ook dient het onderhoud bijgehouden te worden via een logboek, dat nu staat voorgeschreven in de systeembeschrijvingen. Daarnaast is voor nieuwbouw een opleververklaring toegevoegd, waardoor het bevoegd gezag de mogelijkheid krijgt om hierop te toetsen. Dit geeft meer duidelijkheid voor het gebruik van deze stalsystemen door veehouders in de praktijk.

3. Verhouding tot hoger recht

Het bestaande stelsel van het reguleren van milieubelastende activiteiten is onderdeel van de Omgevingswet. Deze wijzigingsregeling in de vorm van de wijziging van twee artikelen van de Or en twee bijlagen van de Or is een wijziging binnen het bestaande stelsel. Het stelsel zelf wordt met deze wijzigingsregeling niet gewijzigd. Er is hier geen sprake van een direct verband met Europees recht.

In het tijdelijk deel van het omgevingsplan staan regels voor geur van dierenverblijven. Dit betreft de zogenaamde bruidsschat, meer concreet paragraaf 22.3.6.2. In artikel 22.98, tweede lid, van het tijdelijk deel van het omgevingsplan is bepaald dat op het berekenen van de geur artikel 6.14 van de Or van toepassing is. Dat betekent dat ook voor de regels in het omgevingsplan

[3] Ogink, N., D. ter Beest, C. van Bruggen, 2024. Stikstofverlies uit stallen op basis van stikstof-fosfaat verhouding in afgevoerde mest – vervolgonderzoek 2017-2022. Wageningen Livestock Research, Rapport 1516.

voor het berekenen van geur de nieuwe versie van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning moet worden gebruikt.

4 Gevolgen (m.u.v. financiële gevolgen)

4.1 Registreren data luchtwassystemen

Het aanvullen van de voorwaarden voor het registreren van de waarden van de elektronische monitoring van luchtwassystemen zorgt voor meer gestandaardiseerde databestanden die veehouders aanleveren bij toezicht door het bevoegd gezag (omgevingsdiensten). Hierdoor wordt het makkelijker om de data te analyseren. Hiermee wordt toezicht en handhaving op een goede werking van luchtwassystemen effectiever.

4.2 Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning

De nieuwe versie van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning leidt niet tot regeldruk voor veehouders. Pas op het moment dat een veehouderij wil beginnen, uitbreiden of wijzigen moet de nieuwe versie van V-Stacks vergunning worden gebruikt. Het gebruik van de oude of nieuwe versie is niet anders.

Het gaat om een actualisatie van een rekenmodel. Dit heeft geen directe effecten voor het milieu. De effecten van geuremissies van stallen worden realistischer in beeld gebracht. De berekende geurbelasting kan hoger en lager zijn. Landelijk gezien zal de geurbelasting niet wijzigen.

4.3 Meetprotocollen

Door het aanwijzen van de nieuwe meetrichtlijn ‘Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen’ zijn de eisen over hoe gemeten moet worden in innovatieve stallen geactualiseerd. De meest recente wetenschappelijke kennis is door deze wijziging van toepassing bij het meten van stalemissies om een erkenning te kunnen krijgen voor een bepaalde emissiereducerende maatregel. Over het algemeen leidt dit tot extra eisen bij het meten. Dit is nodig om meer zekerheid te krijgen over de emissiereductie.

4.4 Overige huisvesting vleeskalveren en geiten

Door het wijzigen van de emissiefactoren van de categorieën ‘overige huisvestingssystemen’ bij vleeskalveren en geiten komen deze gemiddelde emissiecijfers beter overeen met de emissies in de praktijk. Uit meetresultaten blijkt dat de eerder bestaande emissiefactoren van de ‘overige huisvestingssystemen’ bij vleeskalveren en geiten niet helemaal kloppen. Door deze emissiefactoren beter overeen te laten komen met de praktijk kan ook de emissiereducerende werking van emissiearme huisvestingssystemen beter worden beoordeeld. Deze werking wordt namelijk beoordeeld door de resultaten te vergelijken met de referentie, zijnde de emissies van de ‘overige huisvestingssystemen’.

Voor vleeskalveren geldt een emissiegrenswaarde voor ammoniak. Op grond van de bestaande emissiefactor is een emissiereductie van circa 30% verplicht bij nieuwe stallen. Door het aanpassen van de emissiefactoren voor overige huisvesting betekent dat voor blank-vleeskalveren een emissiereductie van 50% nodig is. Voor vleeskalveren kan alleen een emissiereductie worden bereikt met een luchtwasser. De emissiereductie hiervan is minimaal 70%.

4.5 Systeembeschrijvingen brongerichte huisvestingssystemen varkens

Veehouders moeten voldoen aan de versie van de systeembeschrijvingen die in bijlage V en VI bij de Or staan. Door het wijzigen van de versienummers van de systeembeschrijvingen voor brongerichte huisvestingssystemen voor varkens moet de veehouder voldoen aan deze nieuwe versie. De nieuwe versies omvatten extra eisen om de emissiereductie beter te waarborgen. Ook zijn bestaande eisen verduidelijkt. Zo zijn een onderhoudscontract en een opleververklaring voorgeschreven, wat niet voor alle systemen het geval was. Ook is reiniging van de stal na een productieronde en is het bijhouden van een logboek voor onderhoud voorgeschreven. Dit draagt bij aan het beter kunnen naleven en het beter laten presteren van de emissiereducerende werking van deze stalsystemen in de praktijk.

5 Financiële gevolgen

Voor veehouderijen en leveranciers van stalsystemen en -technieken kunnen de wijzigingen financiële gevolgen hebben. Dat is hieronder per wijziging nader toegelicht.

Voor gemeenten en omgevingsdiensten hebben de wijzigingen nauwelijks financiële gevolgen. De standaardisatie van de registratie van data maakt toezicht gemakkelijker en vraagt minder tijdsbesteding. Mogelijk moet een berekening met het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning opnieuw worden uitgevoerd. Dit is vrij eenvoudig en zal niet veel tijd kosten.

5.1 Registreren data luchtwassystemen

Nieuwe luchtwassystemen zullen meteen worden geleverd op basis van deze eisen voor registratie. De extra kosten zijn verwaarloosbaar. Als voorbeeld: een luchtwasser voor een vleesvarkensstal geeft investeringskosten van circa € 55,- per dier. Voor een gemiddeld bedrijf met 2.500 vleesvarkens is dit € 137.400. Voor bestaande luchtwassystemen zal een actualisatie van de software nodig zijn door de leverancier. Het gaat om een relatief eenvoudige wijziging. Dit zal niet leiden tot hoge kosten. Afhankelijk van het type luchtwasser zal actualisatie van software € 1.000 tot € 3.000 kosten.

5.2 Verspreidingsmodel V-Stacks-vergunning

Door de vervanging van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning kan het zijn dat in lopende vergunningprocedures de geurbelasting opnieuw berekend moet worden. Omdat de in het oude verspreidingsmodel ingevoerde gegevens in het nieuwe model kunnen worden ingelezen, is dit geen grote tijdsbesteding en zijn de bestuurlijke lasten laag.

Bij wijziging van het omgevingsplan is gebruik van het verspreidingsmodel V-Stacks-vergunning verplicht voor het berekenen van de geurbelasting. De wijziging van het rekenmodel kan tot gevolg hebben dat de geurbelasting hoger is dan berekend is met het oude model. Als het bevoegd gezag bezig is met het wijzigen van het omgevingsplan en hiervoor al uitgebreide geuronderzoeken heeft laten uitvoeren, kan dit extra kosten voor het bevoegd gezag geven omdat de onderzoeken dan mogelijk opnieuw moeten worden gedaan. Het bevoegd gezag kan dan op grond van artikel 16.5 van de Omgevingswet eventueel gebruik maken van de mogelijkheid om de verouderde gegevens, zoals een berekening

met het oude model, als basis te nemen. Het bevoegd gezag zal dan de verschillende belangen moeten afwegen. Beoordeeld zal dan moeten worden wat de gevolgen zijn als de geurregels zijn gebaseerd op berekeningen met het oude model, terwijl voor de toetsing aan de geurregels het nieuwe model moet worden gebruikt.

5.3 Meetprotocollen
Door het aanwijzen van de nieuwe meetrichtlijn 'Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen' zijn de eisen voor metingen in innovatieve stallen geactualiseerd. In de praktijk heeft dit als gevolg dat de kosten voor het meten in innovatieve stallen, waar continu meten kan worden toegepast, hoger zullen worden, namelijk een toename van € 10.000 tot € 20.00 per stal per meetjaar. Continu meten is nog niet in alle stallen mogelijk. Deze extra kosten zullen de komende jaren gaan afnemen, naarmatemeer geschikte sensoren op de markt beschikbaar komen. Het waar mogelijk continu meten in de stallen is nodig om meer zekerheid te krijgen over de emissiereductie. Leveranciers van stalmaatregelen betalen de kosten voor die metingen. De potentieel hogere kosten kunnen tot gevolg hebben dat de kosten voor nieuwe stalmaatregelen voor veehouders hoger zullen zijn. De kosten van emissiearme stalmaatregelen variëren en zijn dus afhankelijk van de keuze door een veehouder voor een bepaalde maatregel.

5.4 Emissiefactoren overige huisvesting vleeskalveren en geiten
Het wijzigen van de emissiefactoren van de categorieën 'overige huisvestingssystemen' leidt niet tot extra kosten voor bestaande bedrijven. Ook leidt dit niet tot extra kosten voor geitenhouderijen, omdat daar geen emissiegrenswaarden gelden voor ammoniak en fijnstof. Bij nieuwe ontwikkelingen zal het bevoegd gezag de vergunde situatie moeten omzetten naar de nieuwe categorie-indeling. Dit is relatief eenvoudig en zal niet meer dan 0,25 uur aan tijd kosten. De verhoging van deze emissiefactoren kan tot gevolg hebben dat een kalverhouderij bij bouw of verbouw van de stal meer stalmaatregelen moet nemen om te voldoen aan de emissiegrenswaarde. Het is niet te voorzien of dit tot extra kosten leidt, want er kan hierbij nog steeds gekozen worden tussen verschillende beste beschikbare technieken.

5.5 Systeembeschrijvingen brongerichte huisvestingssystemen varkens
In de systeembeschrijvingen staan nieuwe eisen en zijn een aantal eisen verduidelijkt. Nieuwe voorschriften die tot een relatief grote investering leiden gelden alleen bij de nieuwbouw van stallen, en niet voor bestaande stallen met hetzelfde stalsysteem. Dit wordt gedaan door een datum toe te voegen vanaf wanneer dit voorschrift geldt. De geschatte extra kosten worden hieronder genoemd per maatregel.

De kosten van reiniging na een productieronde nemen alleen toe bij bedrijven die dit nog niet standaard deden, naar inschatting ongeveer 20% van de bedrijven. De kosten zijn afhankelijk van het aantal afdelingen met dieren en de bedrijfsgrootte. Dit kost naar inschatting € 200,- aan arbeid, € 30 aan water en stroom, € 20 aan materiaal en € 200 aan extra mestafzet. Dat is in totaal € 450 per keer per afdeling. Voor kraamzeugen is dat 12 keer per jaar, voor biggen 7,5 keer per jaar en voor vleesvarkens 3,2 keer per jaar. Dat komt neer op € 5.400 voor kraamzeugen per jaar, € 3.400 voor biggen per jaar en € 2.900 voor

vleesvarkens per jaar (grotere afdelingen). Het voorgeschreven logboek voor onderhoud geeft over het algemeen geen extra kosten, want dit is meestal al in gebruik. Een registratiesysteem voor de spoelpomp is alleen voorgeschreven voor nieuwbouw. De kosten hiervan zijn tussen € 5.000 en € 15.000, afhankelijk van de bedrijfsgrootte. Verwacht wordt dat het afsluiten van het onderhoudscontract geen extra inspanning of kosten met zich meebrengt. De toezichthouder zal zich moeten inlezen op de nieuwe eisen voor een controlebezoek. Ingeschat wordt dat dit maximaal 0,25 uur tijd kost.

6. Uitvoering

6.1 Registreren data luchtwassystemen

Voor een bestaande luchtwasser bij een veehouder is een actualisatie nodig van de software door de leverancier. Het gaat om een relatief eenvoudige wijziging. Door de registratie van data te standaardiseren wordt toezicht op deze data eenvoudiger. De data kunnen gemakkelijker worden geanalyseerd.

6.2 Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning

De wijziging van de versie van het verspreidingsmodel heeft geen grote gevolgen voor de uitvoering. Het gebruik van het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning is verplicht gesteld in de artikelen 6.14, eerste lid, en 8.31, eerste lid, van de Or. Het verspreidingsmodel wordt gebruikt door zowel de ondernemer als het bevoegd gezag om te toetsen of aan de waarden voor geur in het omgevingsplan kan worden voldaan. Het model moet de gemeente ook gebruiken bij het berekenen van geur bij het wijzigen van het omgevingsplan. Het gebruik van het oude of nieuwe model is niet anders.

6.3 Wijziging meetprotocollen

De wijziging van de meetprotocollen is van invloed op meetinstanties. Meetinstanties hebben meer richtlijnen om rekening mee te houden in de uitvoering en de Technische Adviespool van RVO zal meer werk hebben om meetplannen en meetrapporten op alle voorgeschreven punten te controleren.

6.4 Emissiefactoren overige huisvesting vleeskalveren en geiten

Deze wijziging heeft geen grote gevolgen voor de uitvoering. Bij wijzigingen van veehouderijen moeten de nieuwe emissiefactoren worden gebruikt.

6.5 Systeembeschrijvingen brongerichte huisvestingssystemen varkens

Veehouderijen moeten aan de nieuwe systeembeschrijvingen gaan voldoen. Bij toezicht moet worden gecontroleerd of aan de nieuwste systeembeschrijving wordt voldaan. De toezichthouder zal zich moeten verdiepen in de gewijzigde eisen.

7. Toezicht en handhaving

7.1 Registreren data luchtwassystemen

Door in artikel 4.9 van de Or de voorwaarden voor het registreren van de waarden voor de elektronische monitoring bij luchtwassystemen uit te breiden hebben toezichthouders meer overzicht in de door veehouders aangeleverde databestanden. Deze bestanden komen meer met elkaar overeen. Dat bespaart de toezichthouder tijd in het uitzoeken van de gegevens. Het is door een meer gestandaardiseerde aanlevering van de gegevens in de databestanden makkelijker om de toezichthoudende- en handhavende rol uit te voeren.

7.2 Verspreidingsmodel V-Stacks vergunning

Het rekenmodel wordt niet gebruikt voor toezicht en handhaving. Met het rekenmodel wordt de geurbelasting berekend om te bepalen of een veehouder aan de geurregels voldoet. Dit gebeurt niet bij toezicht, maar vooraf op het moment dat een veehouder een melding doet of een omgevingsvergunning aanvraagt.

7.3 Meetprotocollen

De wijziging van de meetprotocollen heeft geen gevolgen voor toezicht en handhaving.

7.4 Overige huisvesting vleeskalveren en geiten

De wijziging van de emissiefactoren voor overige huisvesting voor vleeskalveren en geiten heeft geen gevolgen voor toezicht en handhaving.

7.5 Systeembeschrijvingen brongerichte huisvestingssystemen varkens

De nieuwe versies van de systeembeschrijvingen voor varkens worden tegelijk met deze wijziging gepubliceerd op de website van Informatiepunt Leefomgeving. In de systeembeschrijvingen staan regels voor het gebruik van de emissiearme huisvestingssystemen. Deze regels zijn verduidelijkt waar nodig. De systeembeschrijving wordt ook gebruikt door toezichthouders voor toezicht op het correcte gebruik. Als een veehouder een emissiearm systeem niet gebruikt volgens de systeembeschrijving, is dit reden voor handhavend optreden.

8. Advies en consultatie PM

8.1 Adviescollege toetsing regeldruk

Het ontwerp van de wijzigingsregeling is voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk.
PM advies ATR

8.2 Internetconsultatie

Een concept van de wijzigingsregeling heeft van xxx tot xxx open gestaan voor openbare internetconsultatie.

In totaal zijn xxx reacties ontvangen.

PM resultaten internetconsultatie

9. Overgangsrecht en inwerkingtreding

9.1 Overgangsrecht

Vanaf 1 april 2027 gaan deze wijzigingen in.

Metingen die gestart zijn voor de datum inwerkingtreding kunnen beoordeeld worden op basis van de meetprotocollen die voor de datum inwerkingtreding waren aangewezen in bijlage II bij de Or. Bij melkveebedrijven dienen dan wel de nieuwe rekenregels voor CO2-validatie te worden toegepast, op basis van het model dat wordt toegewezen in de nieuwe 'Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen' (WUR, 23 april 2026).

Voor continue metingen in veestallen zijn nog niet voor alle diercategorieën geschikte, gevalideerde sensoren beschikbaar. Deze zullen de komende jaren in toenemende mate beschikbaar komen, via de testbedrijven waar de validatie plaatsvindt. Waar deze nog niet beschikbaar zijn, kan de validatie tegelijkertijd met de stalmeting worden toegepast, in overleg met de opdrachtgevers van de sensoren-testlocaties.

9.2 Inwerkingtreding

De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 april 2027. Dit is een van de vaste verandermomenten voor ministeriële regelingen als bedoeld in aanwijzing 4.17, tweede lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Publicatie is gepland voor 1 januari 2027. Daarmee wordt voldaan aan de minimuminvoeringstermijn van drie maanden als bedoeld in aanwijzing 4.17, vierde lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

Artikelsgewijs deel

Artikel I onder A

Met de wijziging van artikel 4.9 worden meer eisen gesteld aan de registratie van data over de werking van een luchtwassysteem.

Artikel I onder B

In artikel 6.14a0 van de Or wordt voorzien in overgangsrecht. Dit omdat de toepassing van het geactualiseerde verspreidingsmodel in sommige situaties kan leiden tot een hogere geurbelasting. Het overgangsrecht ziet alleen op die situaties. Het gaat om situaties waarbij de veehouderij alle voorbereidingen heeft gedaan en rechtmatig kon beginnen, uitbreiden of wijzigen van een veehouderij, maar feitelijk nog geen dieren houdt. Bijvoorbeeld omdat er een stal gebouwd moet worden. Met het overgangsrecht wordt geborgd dat veehouders die rechtmatig konden starten met het bouwen van een dierenverblijf of al waren begonnen nog tijd hebben om de bouw van hun dierenverblijf tijdig af te ronden, en te starten met het houden van landbouwhuisdieren. Zo worden zij niet onevenredig benadeeld door deze actualisatie van het verspreidingsmodel. Het overgangsrecht is beperkt tot 1 jaar om te voorkomen dat omwonenden onnodig lang geconfronteerd worden met nieuwe gevallen waarin de geurbelasting met toepassing van het nieuwe rekenmodel hoger uitvalt

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

A.W.H. Bertram